

Lord, vouchsafe me always modest progress towards better things, and never to back slide

—Maister Eckhart.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 40—Vol. LV.

Friday, 11th October, 1957

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

GHANA FIRES FIRST SHOT IN UN FIGHT AGAINST APARTHEID

New York.

MR. F. Y. ASARE, Ghana's Minister of Communications, told the United Nations Trusteeship Committee that South Africa's "flagrant disregard" of its mandate over South-West Africa was not only a threat to others on the African continent, but a "challenge to the very existence of the United Nations."

Mr. Asare, speaking in the Committee's debate on South-West Africa, said the Union had refused to submit annual reports on the territory, had challenged and defied the opinion of the International Court, and had refused to acknowledge its obligations under the mandate.

"The indigenous population of South-West Africa have been subjected to the very worst form of imperialistic exploitation under the police zone and native reserve systems," Mr. Asare said. "The people have been expropriated of their best lands, and the progress of expropriation continues as an instrument of national policy."

"The Minister for Native Affairs arrogates to himself the right to re-zone any part of the Native Reserves, and the Natives are automatically expected to comply in passive obedience and unquestioned discipline."

Mr. Asare said South-West Africa had great economic potentialities, known

mineral reserves and great agricultural and pastoral development, yet its indigenous population was "poor and destitute."

He said Africans did not participate in any level of government, and were thus deprived of all political rights which obtain in democratic countries.

"The story of the systematic exploitation of these people has since become part of contemporary history, all too well-known to need elaboration."

"Painful Duty"

"It is a painful duty," Mr. Asare went on, "to have occasion for this form of exposition and argument, but the fact is that these acts of injustice continue almost daily and the United Nations shall be failing in its duty and sabotaging its very existence if it allows a member state to flout with impunity, and scarcely-veiled contempt, its international obligations under the Charter."

Mr. Asare said that when the Union Government ac-

cepted the mandate over South-West Africa it undertook to promote the material and moral welfare of the people there.

"It is difficult to see how

the expropriation of Native lands, apartheid laws, and legal enforcement of monstrous racial inequalities can be said to be promoting the

(Continued on page 451)

RIDICULOUS THAT "DEVOUT PEOPLE" CAN DO THIS . . .

—VAN RHIJN

The Hague, Tuesday.

MOST reports from South Africa about the Bantu appearing in the world Press are "kale kor leugens," said the Union Minister of Economic Affairs, Dr. A. J. R. van Rhijn, at a Press conference here. "All that has been said in the Press about the 'church clause' alleging that we would not allow the Bantu to go to church is a gross lie," he said.

After referring to the amount of money made available through the churches for the benefit of the Bantu population, the Minister said: "It is perfectly ridiculous to believe that such a devout people as we are would forbid the Bantu to go to church."

"Of the 'church clause,'" Dr. van Rhijn said that especially at request of Anglicans and English people, a legal provision had been created to preventing the Bantu from making trouble or being a nuisance in the neighbourhood of churches for White people, but that so far this law had never been applied.

"The rest is nonsense and untrue," he said.

"How could a people that spends more on Bantu than any other people forbid them to go to church?"

All reports which have appeared abroad about South Africa were "political propaganda for obscure reasons."

Man-power Needed

He added: "You could as well expect such actions from the Dutch because we Boers are descended from you Hollanders."

Dr. van Rhijn reviewed the Union's economic development during the past decade. All South Africa needs was manpower and therefore skilled workers from Holland would be most welcome.

OPINION

FRIDAY, 11TH OCTOBER, 1957

Undesirable Publications: A New Inquisition

One by one the lights of liberty are being blown out in this country. Now the Undesirable Publications Commission has recommended that the State should virtually impose rigid control on the flow of ideas. That will make the South Africans a parochial, narrow-minded community of ignorami.

One point must be made clear at the very outset, however. Right through history it has been in the public interest, even in the freest societies, that emphasis should be on encouraging constructive ideas which worked for the good of society. But the validity of an idea cannot be established only by exposing it to positive challenges. The negative have an importance all their own in showing up its dangers.

Stifle Thought

Thus, in a truly free society liberty means the freedom to act wisely or to err in endeavours to discover the maximum good for the largest number possible. This means that the State would regard as healthy the profusion of good and bad ideas and would use its power to reduce the potency of the bad and not to stifle thought.

But our government's contempt for democracy is well-known. The men who guide the destinies of this land are a bunch of bigoted totalitarian fanatics whose dominant passion in life is fear; fear of the truth; fear of liberty; fear that apartheid might be exposed for the fraud that it is. In their fear they are steadily introducing a new form of the Inquisition. That alone is true which they like. Everything else is treasonable perjury.

Tragic Enough

It would be tragic enough and all decent men would be most concerned, if the apartheiders messed in this fashion the lives of their own supporters. But they are not doing that. They are ruining millions of men and women on both sides of the colour line whose sole crime is that they do not say apartheid has the monopoly of virtue.

South Africa will drift relentlessly to darkness and disaster as long as apartheid remains the dominant outlook in the White community. Crass stupidity will be a virtue and ignorance will be enthroned in high places as long as this nation is founded on the principle that race is the main determinant of a people's destiny.

Nationalist Inquisitors

For this reason all decent men and women have the duty to protest strongly against the latest attempt to

(Continued on next page.)

Comment On Men And Events

Passes For Women: New Tactics

By JORDAN K. NGUBANE

THE Government is obviously determined to ensure that every African woman carries a Pass. African women are equally determined not to carry them. At the moment the forces ranged on either side are not equal. The odds favour the Government. This is a passing disadvantage. But it makes the need for effective tactics on our side of the greatest importance.

Before getting to these, let us be quite clear in our minds on what it is that the women really oppose. The Government case is that the Passes will in the end work for the good of the women. That is a lie. In opposing the Passes the women fight against three very grave indignities: The indignity of being presumed a criminal until innocence is proved by the production of a Pass; the indignity of having the honour of the African woman exposed to conditions where it might be attacked by any scoundrel so long as he can parade as a Policeman; the indignity of living under the sense of being owned—implied in the woman being required to carry a piece of paper where intimately personal details of her life become public property.

Every Woman

We must be clear also about one other thing. The Pass is an attack on every woman, African, European, Coloured or Indian. When we lost the Cape Vote in 1936, we warned that we were not the last victims of spoliation. The Coloureds have now lost it. Since 1910 we have been warning that the denial of liberty to us threatened the liberty of the European as well. To-day it does not matter how White the skin of a person might be, if Dongses does not want, that person might not have a Passport.

Finally, the African woman must realise that the present campaign to force the Pass down her throat is an attack on her as a woman. The highest and finest women of our race will suffer humiliations exactly similar to those the humblest will be exposed to. The woman doctor, nurse, teacher, student or businesswoman will suffer exactly like the washerwoman, the nanny or the cook.

Manyano

Against this background the women need to rally as a group and defend themselves as such. It must not be the women in the African National Congress only

who protest. The Nurses must raise their voice. They have already tasted the humiliations of apartheid in the proposals that they should have a Kaffir Status inside the Nursing Council. The teachers, too, must defend themselves. So must the students, the YWCA, the Zenzele movement, the Manyano and various women's organisations, the business people, the washerwomen, housewives, nannies.

For best results, opposition must not confine itself to fighting the Pass on one front. Our forces must fan out and attack at sensitive points in what I shall call "enemy" territory. The Pass Law is devoid of moral content, consequently it is the right of the citizen not to obey it.

Passive Resistance

For this reason some women seriously consider a nation-wide passive resistance movement against the Passes. For my part, I think that would be an excellent idea for a number of reasons. If the 20,000 women who marched to Pretoria could all go to gaol, that would be a magnificent demonstration of their determination. The woman is in a more advantageous position to participate in such a movement. In most families, her going into gaol would not always entail catastrophic cuts in the family budget. When your very honour, your very being is attacked, going to gaol is small sacrifice to show the State that it is unjust to you.

I said we must not attack at one point. But it is of the greatest importance that the women should be of one mind on how best to defend themselves. It does them a lot of harm if in one place they will do one thing and at another do another. There should be very close co-ordination of strategy.

Burning Passes

This brings me to the point about burning Passes. I think this is futile and therefore useless.

Pass, which is State property; public property, is entailed a degree of lawlessness which must be discouraged. The leaders of the women must realise that in our march to freedom we want to inculcate a strong sense of responsibility side by side with a deep passion for liberty. Lawlessness is quite different from disobedience of an immoral law.

In any case I do not see the wisdom of accepting the Pass and then burning it afterwards. I would rather not take it at all and suffer the consequences. The daughter of the Africa we are freeing should not be afraid of gaol. It is no disgrace to go to gaol when fighting for your rights. We are all presumed criminals simply because God, in His wisdom, created us with a black skin. We must not be afraid of going to gaol when the men of apartheid punish us for what God did.

Other Fronts

But we must not stop there. We must go on the offensive on other fronts. I suggest very seriously that it is time the leaders of African women's groups met quietly and wrote a letter to the Dutch Reformed Church protesting against the indignities to which apartheid, which is supported by members of that Church to a very large extent, is subjecting the African woman. I think it would be a fine thing if the women appealed to the Dutch Reformed Church for help in the defence of their honour. We must move the

conscious of the Dutch Reformed Church on this issue as well.

In passing, it might be a fine thing to write to all the Bishops and the heads of the other Churches—pointing out to them that after their magnificent stand on the Church Clause it is inconceivable that they can be indifferent to attacks on the honour of the African woman. The Church cannot remain silent when the honour of the African woman is attacked. We must move the Church, from the Bishops to the humblest lay men.

No Washing

I do not know if appeals to women's organisations in the White community would be very effective. But the African women here can decide for themselves. There is one thing I am sure of, however. The African must be prepared to back their appeals with strength. If the White people continue to treat with scorn the honour of the African woman, she must be ready to refuse to do their washing or housework for a certain period. She must refuse to buy from certain shops. For, the woman of Africa must always remember that that it is better to starve and be free than to be a well-fed slave.

The Pass for Women faces us as a community with one of our worst crises in a life which is itself one continuing crisis. Let us put together our heads and find together a solution. Fortunately the women are the strongest single force which can free them from the tyranny of the Pass.

hunger for freedom and unity, we believe that we have a special responsibility to cherish and advance the liberties which have been so hardly won through the centuries.

"To impose any form of discrimination on grounds of race, colour or religion, is contrary to all we believe and work for.

"We are determined nowhere to condone it, but to oppose it by every means in our power; and we invite anyone who shares our view to join us in this declaration,—Sapa-Reuter.

Footnote: The Africa Bureau, which has a non-racial outlook, was founded in London five years ago.

Undesirable Publications

(Continued from previous page)

shut us in darkness. But all must remember that the only language the Inquisitors of the Nationalist Party understand is irresistible power. Consequently the opponents of apartheid must concentrate on building up pressures which will sweep the whole cursed thing out of our national life once and for all time. The first essential step in that direction is, quite naturally, the inter-racial conference to be held in Johannesburg towards the end of the year.

That gathering must re-light the torches of liberty one by one and keep them aglow.

NOTICE

SHREE SURAT HINDU MAYAWANT ASSOCIATION OF S.A.

We hereby wish to inform all members of the above association that the meeting to be convened by Mr. G. Metha on 22nd September, 1957 as indicated in the "Opinion" of 6th September, 1957 is illegal.

The General Annual Meeting of the Association had already been held on the 31st May, 1957 which was called by:

Messrs. G. Metha, (Chairman) and Narsi Bhagwan, (Secretary) and the new officials were elected as indicated in the report below.

The Annual General Meeting of the Surat Hindu Mayawant Association of South Africa was held at the "Surat Hindu Association School Hall, Victoria Street, Durban, on the 31st May, 1957 at 10 a.m. under the Chairmanship of Mr. G. Metha.

After the Agenda was read, the Secretary submitted his minutes (dated 12/3/56) to the House these were found to be incorrect and after a heated argument the House rejected them. Several members asked the Chairman to be reasonable and give a ruling but the Chairman and Secretary refused to concede.

A motion of "No Confidence" put forward by Mr. I. J. Lal and was seconded by Mr. Poonja Jetha, was carried unanimously. After the motion was carried the Chairman and Secretary left the chair.

A new Chairman Mr. P. M. Manekporia was unanimously elected to proceed with the meeting. The constitution was read clause by clause and confirmed. Thereafter the following officials were elected unanimously for the ensuing year.

Chairman: Mr. Madhoo Mooljee;
Vice-Chairman: Messrs. Poonja Jetha, Pena Gusai, Lala Bhikha;
Secretary: Mr. M. P. Bheravia;
Treasurers: Messrs. Bhana Khusal, DayaljeeKana;
Committee Members: Manibhai J. Lal, Laloo Makan, Parbhoo Kalan, Naran Vallath, P. M. Manekporia.

British Artists Sign Anti-Apartheid Manifesto

LEADING British entertainment and sporting personalities have signed a declaration which condemns apartheid. Their manifesto has been issued by the Africa Bureau, which in a statement says that "the colour bar in South African theatres has been highlighted by African Consolidated Theatres' refusal to make arrangements for the 'Pajama Game' to be seen by non-Europeans.

The Africa Bureau says the statement, found wide support among leading actors, writers, musicians and sportsmen for a manifesto deploring discrimination on the grounds of race, colour or religion.

Among those who signed the declaration are: Peggy Ashcroft, John Gielgud, Michael Redgrave, Flora Robson, Peter Ustinov and Emlyn Williams, Lord Aberdare (who was killed in a motor accident in Yugoslavia recently), Chris Chataway, Dr. J. Bronowski, Gilbert Harding and Dr. Julian Huxley.

Manifesto

The manifesto reads: "We, the undersigned, drawn from the fields of art and sport, are dismayed by the danger that is arising in Africa from the theory and practice of apartheid. We believe that the theory is inhuman, and that the practice restricts arbitrarily, and even prohibits, the enjoyment and the use of human talent.

"Sport and the arts are concerned with those things mankind has in common.

"Today, when men increasingly

Small Or Large ?

THE following is from a B B C. talk by Mr. H. P. Barker, reported in the "Listener" of May 30, 1957 :

Are people on the whole happier in small firms than in large? A variety of evidence suggests they are and this gives rise to intriguing lines of reflection. It seems true in the industrial world that although want and fear have been alleviated the man at the machine in the large factory is less happy than the man in the greengrocer's shop. What is in the industrial environment that makes people unhappy and makes them express unhappiness either by neurotic illness or unreasonable industrial behaviour? Clearly men cannot be coaxed into contentment by high wages, joint consultation, canteens and all the paraphernalia offered by the large employers. True it is that they are often unhappy without these things, but true also that they are often just as unhappy with them.

This may sound as an assault on conventional ideas about industrial welfare. May be it is. I saw an advertisement of a dairy which said: 'Our milk comes from contented cows!' A nice

slogan for a dairy, but who wants to be a contented cow? I find great reassurance in the fact that men refuse to find contentment solely in the industrial equivalent of best pastures and clean stables.

The paradox is a simple one. The assistant in the greengrocer's shop is in the main a contented man because his personal existence is acknowledged by those he serves. He is conscious of his own place in society and of the value which he and others attach to his work. But the man in the factory cannot derive the same satisfaction. The value of his work is often not personally acknowledged by anybody. How stupid we are in industry, in our dealings with the man at the machine. We spend vast sums on machines and hardly give a thought to treating the machine operator as a person. Men like to be treated as individuals by individuals. A man is less affronted if he is reproved as an individual than if he is coldly neglected. Large factories are lonely places where men feel lost

and their dignity wounded. To give them a nice canteen is about as effective, considered as a gesture, as a man giving a neglected wife a cheque without comment. Every man in a factory seeks to create a social environment which he understands and in which he has a recognised place. But it is easier for a man to understand the society of a small firm with a proximate boss who treats him as a person than for him to understand the complex

and impersonal structure of a large factory.....

The plethora of small firms are not simply the scavengers and cleaners of the business world. They are as essential as they are ubiquitous. They prevent the national economy from congealing into over organised lumps, and they provide a very large proportion of the men and women of the country with their daily living in a psychologically congenial atmosphere...

The Liberal Party Of S.A. (Natal Provincial Division)

THE Natal Provincial Congress of the Liberal Party of South Africa will be held in the Supper Room of the Pietermaritzburg City Hall on Friday and Saturday, November 1st and 2nd, 1957.

The Congress will be opened at a public meeting on the night of November 1st by Professor Leo Kuper, Natal Chairman of the Party. His address will be followed by an address by the National Chairman, Mr. Alan Paton. A number of resolutions will be discussed in public during this session.

Delegates will meet again at

9 a.m. on Saturday morning and part of Saturday morning's session will be held in private part in public. Apart from discussion of resolutions from branches business will centre mainly around planning the Liberal Party's programme in Natal for 1958.

The session on Saturday afternoon will be held in private and the Congress is expected to end at about 5 p.m. and will be followed by a braai vleis.

About eighty official delegates are expected to be in Pietermaritzburg for the Congress.

Jethalal's Mithai House

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

s. d.		s. d. per lb.		s. d. per lb.	
Khambatri Suterfeni		" Plain Mava Gharee	5 0 "	Porbanderi Satta	6 0 "
Green, Kesri, Pink, White	6 0 per lb.	Copra Paak Asst. Colours	2 0 "	Choorma Ladoo	3 0 "
Kesri Pista Mava Penda		Jamnagri Mesooob	5 0 "	Goolab Jamboo	2 0 "
Bhanwadia	6 0 "	Mava Monthor	5 0 "	Patasa	1 6 "
Kesri Pista Mava Burfee		Chuanna Mugaj	4 0 "	Pava Rajvansee Chevra No. 1	6 0 "
Surtee	6 0 "	Mava Goolab Jamboo	2 6 "	Bhavnagri Fafadia Gartia	4 0 "
Kesri Badami Mava Penda		Bombay Badami Hulva	6 0 "	Bhavnagri Star Brand	
Bhanwadia	6 0 "	" Pista Hulva	6 0 "	Gantia	4 0 "
Bhanwadia Mava Penda		Mava Googra	5 0 "	Fine Sev	2 6 "
Plain	5 0 "	Plain Semolina Googra	3 0 "	Peas, Dholls, Nuts	2 0 "
Surtee Mava Pista Gharee	6 0 "	Boondi Ladoo No 1	2 6 "	Dahitra	2 0 "
" " Badami Gharee	6 0 "	Porbanderi Kajli	7 0 "	Pure Masala Papad per 100	12 0

Up Country Orders must include Postage. No C.O.D. Orders will be accepted.

Postage for N. Rhodesia per lb. 1s. — To S. Rhodesia 9d. per lb. — In the Union of S.A. 3d. per lb.

Posting date for Rhodesia, 14th October, 1957. — Union of S.A., 17th October, 1957.

We are not responsible for late arrival or any loss on transit by post.

Telegram: "Jethalals Mithai House", 86 Queen Street, Durban.

An Open Letter To The New Archbishop

(Concluded from last week)

THERE is a yet more important argument against not refraining from using to the maximum our most effective weapon—publicity. The other day in New York you described apartheid as "one of the most terrible heresies in the world." I am sure you would not confine that remark to worshipping in Church. Apartheid, in that it deliberately seeks to set men apart from each other and inevitably creates inequalities of status and opportunity, is a blasphemy and heresy against the whole Christian conception of enabling men to develop to the fullest extent their God given talents and personalities. No amount of "benevolence" mitigates that basic blasphemy and the humiliations it entails.

Now the Church clause was merely one of the clauses, in the Native Laws Amendment Act, which seeks in the most blatant manner yet attempted to separate race politically, religiously, economically and socially. Had Dr. Verwoerd been able to withdraw it discreetly, he would slightly have disguised his intentions without reversing or modifying them seriously. I will not labour the point, nor what our response should be, because almost all I would like to say about the Act as a whole has been far better said by that eminent South African Christian and Liberal, Alan Paton, in the July issue of "Africa South."

But this leads me straight to the other main point I want to make in this letter. The Churches are committed to disregard and, if necessary, defy the Church clause. But do they, does the Church, really oppose apart-ness inside the Church and in every aspect of our secular life? To this there is really one honest answer, and it is not the Christian one.

For the Church clause is not so much designed to prohibit an existing custom of worshipping together, as to discourage some few, tentative efforts to bring our practice more up to the level of our ideals. And if, by and large, we do not even worship together, sometimes actually forbid non-whites the use of our church buildings, how are we to tackle apartness in the rest of our life? It is not enough, by any Christian standard, that we oppose legislative and administrative action still further to increase the existing South African

apart-ness, though we must of course do that. We have also to reduce within a very short period the existing—even pre-Nationalist—extent of racial aloofness, discrimination, white privilege and non-white subordination; or pay a terrible price which we have only too well earned. But the price will be exacted from those who have imposed upon as well as those who have imposed, and in the end no one will gain from chaos, implacable hostility and ineradicable bitterness.

What, then, can we do now? Of course, I know how easy it is to say "the Church" must do this or that, and shrug off the individual burden. The white Christian laity of this country—and, in particular, the English-descended section of it—are about as materialistic, morally apathetic bunch of fellows as you will find anywhere. The paucity of local recruits to the ministry or the teaching profession is one indication of that. Also their standard of living is the third highest in the whole world; and the English descended, be they Anglican, Roman Catholic, Methodist or Congregationalist, are mostly in the upper half of that materially over-fortunate community. They are not, as a whole, subject to the compulsions of economic and cultural insecurity, of corporate isolation and friendliness, which weigh so heavily upon the Afrikaner. Frankly, on the subject matter of this letter, most of them could not care less.

Somehow we've got to find a way of making them care. Nationalist policies will do a little in this direction, though often they merely bring out the "jingo" in our fellows and that gets us nowhere. Our kith are, in fact, a disgrace to the British tradition, the Queen, Commonwealth, etc.; having long since abandoned the constructive, liberal-minded ethic of that tradition. But one cannot expect the Church to teach them that. I do believe, however, that a far greater emphasis on the Church's prophetic mission potentially the key factor not only in saving South African whites from the consequences of their own folly, arrogance and selfishness, but in winning Africans and Africa for Christ and the best in European culture and civilisation.

Inevitably such an emphasis would lose some whites to the

Church and the best in European culture and civilisation.

Inevitably such an emphasis would lose some whites to the Church. But, though every soul is precious, can half a million Anglican whites, quarter of a million Methodist whites and 150,000 Roman Catholic whites—even if, as they will not be, all were lost—decisively weigh against over 2 million non-whites already in these denominations alone, and how many more waiting at the door? Did Christ conduct skin tests? Was he even white? Must we not in the elemental moral dilemma of South Africa seek followers of Christ wherever we can find them, not wait for the financially flush but morally moribund to mend their ways?

The first place we must begin to put things right is in our own Church organisation. For how much longer dare we allow differential voting rights in the elections of delegates to Synods, or widely disparate salaries for white and non-white priests? How many of our churches can honestly say, with our cathedrals and almost every Roman Catholic church, that they welcome the attendance of those non-white Christians who find it more convenient or congenial to worship with us there? Are we, like the Roman Catholic hierarchy, going to work towards admitting non-white children into our private Church schools? Again the promise in one thing, the performance another. The Roman Catholic laity is no whit more liberal in its daily race relations than our own despite its mixed masses. Nor shall we readily find non-white parents courageous enough to expose their children to the possible cruelties of some of our own little racialistic barbarians. But the course has to be charted—and soon.

These are the fundamentals. Until we have really begun to put them right, the beam in our own eye invalidates our theoretic-

cally water-tight case against apartheid. We remain at the mercy of every little Eric Louw in public controversy. We have no right to criticise the Dutch Reformed Churches' theology and interpretation of the Christian ethic which they do at least practise, when we so infirmly practise the unity of all men in Christ Jesus which we preach. We may invite Africans to accept the Gospel message, but they will see through us and turn away, as many are turning every day because of the mockery of Christianity lived out in the lives of professed white Christians and even in the Church itself.

Thus my plea to you, as you take up your formidable task—a plea that comes also from many an African, Coloured and Indian friend as well—is that you will resolutely but most urgently set your face and the ministry of your Church against every form of apartness, not least those operating at various levels within your own Church organisation. There is not a day to lose. For the night cometh fast.

Yours sincerely,
CHRISTOPHER GELL.

P.S. I wrote this letter out before it was clear you would arrive in time for the Multi Racial Conference in Johannesburg on December 3-5. I realise there will be many early calls on your time and energy. But if you could manage to look in on the Conference, I think you would find it as helpful to you as it would be encouraging to the delegates.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Co: Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

MODERN SHOP TO LET At Reasonable Rent

Situated in the heart of Indian Business Area
In Kort Street opposite Azad Cafe,
JOHANNESBURG.

IMMEDIATE OCCUPATION

Apply:

M. JOOSUB,

49a Market Street,

Phone 33-1516 JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12 6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

1557 Warwick Avenue
DURBAN.

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured
Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them
to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabai whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul-stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undimmed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace...As the story unfolds, we see the Buddha taking to the writing multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha:

The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master, —Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

Berrange Re Interview Possi

PART of the plan for the defence of the 156 people in the treason inquiry in Johannesburg may have to be because of the Government's refusal of a passport to Mr. V. Berrange, who is one of the leading defence counsel at the

"The Natal Mercury's Johannesburg reports that it is unlikely that the defence will appoint any other person to go overseas in Mr. Berrange's place to collect information and interview possible witnesses.

part of the evidence, only that of Professor Murray, of Capetown city, called by the Crown expert witness on

Imperative

Mr. Rosenberg said: imperative for the interview these persons the defence may desire for the purpose of theories of Professor M the whole basis of the case.

It is thought that there is not enough time for another member of the defence team to prepare himself for Mr. Berrange's mission.

Mr. Berrange has been appearing at the inquiry since it began on December 19 last year.

When it was adjourned on September 11 until January 13 next year Mr. N. E. Rosenberg, Q.C., told the Court that the defence had been in touch with eminent professors and lecturers overseas who had been studying

He added that Mr. would go overseas for pose as soon as he was the passport for which applied:

It is understood that the persons Mr P to have interviewed were experts on the the late Senator J. Carthy in the United

British Apartheiders In Conference

THE League of Empire Loyalists, at its annual meeting in London on Saturday, passed a resolution instructing its executive to speed plans for a campaign against Coloured immigration into the United Kingdom.

One speaker said that Coloured immigration could cause the destruction of the British nation. A woman described it as "part of the diabolical plot of our enemies to destroy the British race."

An attempt to insert "Irish" and Cypriots" in the resolution failed.

To Protect The Queen

The League also passed a resolution urging the Government to introduce a Bill, if existing legislation were inadequate, "providing for the protection of the Monarch against personal insults from her subject or issued within her realm and for the condign punishment of offenders."

The resolution was moved by Mr. Philip Burbridge, who was recently fined 20s. for slapping Lord Altrincham across the face. —Sapa-Reuter.

Refuse Renewal

Mr. Berrange was informed in a letter September 27 that the M of the Interior, Dr. T. E. D was not prepared to depart previous decisions—in 19 1956—to withdraw Mr. Berrange's passport and to its renewal.

In a reply to Dr. Don Saturday, Mr. he had explained that quired a passport to ensu the persons he represent the hearing were not de of witnesses who might to the defence,

He added: "There is material distinction to between the two and I am therefore un forced to construe your of my application indicative of the fact and your Government mindful of the clients, even to the withholding from elementary right case to the courts in considered by their Aisers to be in their torosta."

ed Passport To Foreign Witnesses

Grave Injustice

Mr. Justice F. A. W. Lucas, a former Judge of the Transvaal Supreme Court and present Judge of Appeal for the High Commission territories, said that refusal of a passport to Mr. Berrange involved a grave injustice to the persons appearing at the treason inquiry.

Mr. Justice Lucas, who is a trustee of the Treason Trials Defence Fund, added: "Mr. Berrange has been specially preparing himself for conducting the defence against the evidence of witnesses such as Professor Murray. The range of the evidence is such that an immense amount of work has to be done.

Not Time

"Apart from the expense that would be involved in briefing other counsel to prepare himself to undertake the work that Mr. Berrange would have done overseas, there is not sufficient time now for any one else to do it.

"The Government has all the resources of the State to fall back on the public expense to prepare and present its case. Now it has placed an impossible obstacle in the way of adequate preparation and presentation of the defence case."

Mr. I. A. Maisels, Q.C., chairman of the Johannesburg Bar Council said that the Council could make no comment at this stage.

Ku Klux Klan For Capetown

Cape Town, Saturday.

WEARING dark glasses and carrying in his small attache case a book of secret rituals of the Ku Klux Klan, "Lord Rosedale" walked into the Cape Argus newspaper office today to announce he had been appointed "Imperial Wizard" of the Klan in South Africa.

Lord Rosedale, alias Mr. Purves Roux, of Maitland, claimed that there were already six Klan lodges in Cape Town with a total of 192 members.

He showed his letter of appointment from "Mr. Bill Hendrix, chairman of the Imperial Council of the Southern and Northern Knights of the Ku Klux Klan, Florida, U.S.A."

"Grand Cyclops—that's Mr. Hendrix—was in South Africa last year. It's as a result of his visit that I have been chosen for my high office," he said.

Explaining the name "Lord Rosedale," Mr. Roux said: "We all assume titles. We feel we are entitled to them for the good work we are doing for humanity."

Part of the Klan's work in South Africa was to urge the Government to speed up the issue of identification cards and

to classify all doubtful cases as Coloured.

"In South Africa, Klan members do not wear masks except at their meetings, and lynchings are strictly forbidden, said "Lord Rosedale."

Police Say No Ku Klux Klan

Capetown, Monday.

Cape Town police officers today scoffed at the idea that a Ku Klux Klan organisation, or a South African branch of it, existed in Cape Town or anywhere else in the Union.

They said anyone purporting to be a member or executive of or representing the Klan in the Union could only be "posing, looking for personal publicity or hoaxing the public."

A C.I.D. officer said: "I read a newspaper report about a man claiming to be a leader of the movement in South Africa. Personally, I think that the man's name and address are fictitious and that 'Lord Rosedale' is a case for Valkenberg (mental institution).

"—Daily News."

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best Made in India for Quawalie Bhajanic Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attractive, complete with case	18	10	0
Standard size Base and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Coupler Style Loud and Sweet Sound Mohaniton	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Bands	48	10	0
Clarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhil Rubba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Tabla & Doogi Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambora (Kanjari) full size with Gingles Bells	1	5	0
Mouth Organs of all kinds 4/6, 6/-, 7/-, 9/6, & 11/6 each.			
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/- each			

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707.

P. O. Box 2524.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja due 30th October. Sailing 5th Nov, 1957. For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92-0-0
Second " " " "	£60-15-0
Third Class Bunk	£31-10-0

Non-Vegetarian Special Food £11-10 Ordinary Food £4-18
Vegetarian Special Food £10-3 Ordinary Food £4-6

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

GANDHIJI— The Story Of His Life

THE STORY OF A NECKLACE

CHAPTER XXXI

ONE very sweet story is told of Gandhiji's persuasiveness in getting gifts for his poor people.

Several ladies had come to Sevagram on a visit. They just wanted to see Gandhiji and have a few words with him.

By

Mrs. Gertrude Murray-Correa

He received them kindly and chatted with them for a while. He noticed that they all wore ornaments and asked if they would not like to give him something for his Harijan fund.

The ladies gladly took off their ornaments and handed them over to him—all except one young woman. Gandhiji asked her what she was going to give, and she replied that she had nothing. He quietly pointed to her mangal.sutra or marriage necklace, but she only cast down her eyes in silence. She was very young and prob-

ably newly married. Her marriage necklace must have been very precious to her. But Gandhiji gently persisted in his request.

At last she took the mangal.sutra from her neck and gave it to him. Her face was sad and it was easy to see how heavy her heart was, but she did as he asked.

Gandhiji thanked her for her generosity and then said sweetly:

"And now—here is a gift from me—" and gave her the necklace back again. He had well understood how it hurt the young bride to part with her marriage necklace, and he did not wish for such a sacrifice. All that he wanted was her willingness to give.

After receiving it back again as a gift from Gandhiji, the necklace must have been doubly precious to the young bride.

Copyright: Reproduced by courtesy of Longmans Ltd.

(To be continued)

Fall In India's Sterling Balances

London.

FINANCIAL experts specialising in Indian affairs here said that they were not worried by reports that India's sterling balances in London have now fallen below £300 million.

Rupee's Reputation

A leading financial expert, in close touch with the Indian Government's policies said the Indian Government has already foreseen that the reserves would fall and had reduced the minimum cover for the rupee. This meant that the reserves could fall to £225 million before reaching the minimum figure regarded as necessary to cover India's currency.

He said: "It is the reputation of the currency that matters today, not the temporary run on the reserves. We have no worries about the rupee's reputation."

"The International Monetary Fund has already examined the position and their recent report comments very favourably on the rupee's performance

over the past year. We are convinced that the present problems are only a temporary phase. Government's measures to increase exports and hold down imports will overcome the worst of the problem within a few months."

Recent Trends

Some financial observers here have been claiming that the recent trend in India's sterling balances, which, it is said, have been falling at the rate of £5 million every week, have been causing anxiety among circles in Delhi, because of the possible long-term repercussions of foreign contractors who have agreed to supply plant and equipment on delayed payment terms. Other British observers claim, however, that India's reserves are subject to seasonal pressures at this time of the year and that the Indian Government is showing signs that it is bringing the situation under control.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHAY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

Suggestion: A Peace Army

A STUDY just completed under the auspices of the Carnegie Endowment for International Peace affirms that the United Nations General Assembly could establish a permanent peace force. According to the author of the study, William R. Frye, a journalist, such an armed force would cost only a few hundred thousand dollars.

The author, who is the United Nations correspondent for "The Christian Science Monitor", proposes that the Assembly call upon UN Member States other than the five great powers to place at the disposal of the UN elements of their armed forces, which would constitute a permanent corps of the United Nations and which would do observation patrol and other similar duty when so requested by the Assembly or the Security Council.

"Contingents earmarked for UN use would not expect to have to fight, certainly not against the organised forces of a state," the author writes. "Their job would be to prevent fighting. Their power would lie less in their rifles than in their armbands; they would re-

present the moral authority of the United Nations."

The author does not suggest that such a force would in any sense solve the world's problems. "But," he concludes, "it would be one more useful tool in the hands of the peace-makers. In some areas, under some circumstances, it might represent the difference between success and failure." (UNESCO).

NATO Base In Goa 'Intolerable' For India

MR. NEHRU has strongly criticised the British and American attitude over Goa.

He said there were whispers that Goa might become a base for North Atlantic Treaty Organisation. This was an unfriendly act towards India and could not be tolerated.

The Prime Minister said he was grateful to the United States for all the aid India had received from that country but America was giving considerable military aid to Pakistan and this he said was a menace to India.

Ghana Fires First Shot In UN Fight Against Apartheid

(Continued from front page)

material and moral welfare of Africans in South-West Africa."

"An Affront"

Mr. Asare said the report of the committee on South-West Africa, and the statements of two petitioners on conditions in the territory, revealed a state of affairs which were "an affront to the good conscience of all mankind."

"In the final analysis," he continued, "it will be in the best interest of South Africa herself to replace the policy of forceful, unilateral incorporation by the principle of self-determination for the inhabitants of South-West Africa."

Mr. F. Ahmed of India

said it was doubtful whether integration of the territory with the Union would promote to the utmost the moral and material well-being and social progress of the inhabitants.

"It amounts to handing over the local people to the tender mercies of the racial policies of South Africa," he said. "Sapa-Reuter."

N.C.A.N.W.T. Conference

The National Council for the Abolition of Nuclear Weapon Tests is holding a conference on Saturday, October 12, at Kingsway Hall for delegates from local committees all over Britain. The evening session consists of a scientists' forum in which a physician, physicist, a radiologist and a biologist will answer questions.

No Inquiry Into Rand Riots: Swart

A Government judicial commission of inquiry into the clash between Basutos and Zulus in the south-western Native areas of Johannesburg on September 14 and 15 has been refused by the Minister of Justice, Mr. Swart, as unnecessary.

Hearing this news, the non-European Affairs Committee of the Johannesburg City Council decided to ask the Council to appoint its own commission of inquiry, under the chairmanship of a retired Judge if possible, with identical terms of reference to those suggested to the Minister of Justice.

A letter from the Minister's private secretary said that the Minister, after consultation with the Cabinet, had decided not to accede to the City Council's request.

Social Service Bursary for Women

THE national organiser of the Union of Jewish Women of Southern Africa has sent us the following communication:

The Union of Jewish Women of Southern Africa is inviting applications for the IONI SAPHRA BURSARY for advanced study. The bursary is open to any woman, irrespective of race, creed or colour, who holds a suitable degree or professional qualification, and whose proposed course of study will equip her more effectively to render some form of social service to the South African community. The maximum amount of the bursary is £250 per annum, renewable annually, subject to satisfactory progress. The closing date for applications is December 31st.

Further particulars may be obtained from the Secretary, Union of Jewish Women of Southern Africa, P. O. Box 3622, Johannesburg.

Youth Leaders Of All Races Meet In South Africa

AS a result of a three-day training course for youth leaders, attended by African, Coloured and European delegates, the Wilgespruit Fellowship Centre, in the Transvaal, is planning a further series of inter-racial meetings.

These will enable youth leaders, already impressed by the similarity of the problems and approaches to youth work, despite their different backgrounds, to discuss difficulties facing them in their work.

The first of these consultation sessions for youth leaders is to be held on Saturday, November 9 at 10.30 a.m. at the Wilgespruit Fellowship Centre, twelve miles from Johannesburg on the new Krugersdorp road. All those leading youth in the churches who are interested are invited to attend. Further information may be had from the Warden, Wilgespruit Fellowship Centre, P.O. Box 81, Roodepoort, Transvaal.

Tamil Teacher Wanted (Male)

Applications are invited by Tamil teachers throughout the country for a Tamil teacher to teach Tamil at the Benoni Tamil School.

Applications must be directed to the Secretary of the School at 22-2nd Street, Asiatic Township, Benoni.

Salary and other particulars will be furnished on application.

DRY CHILLIES FOR CASH

6lb. Pocket for 10/-
(Postage Paid)

35 lb. Bag for 41/- (Railage Paid for Union Stations)

From:

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

Are You a subscriber of
"OPINION"
If not, Why not?

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the hospital, Dettol is the safe way to safety.

DETTOL
THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

FOR ...

RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT ...

**STANDARD
PRINTING PRESS**

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

THE QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire — Marine — Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE

106 MANSFIELD ROAD, — — — DURBAN.

P. O. Box 476. — — — TELEPHONES 47453 & 47888.

Saint And Singer Of South India

FOR more than a hundred years now the spell of the singer saint Sri Tyagaraja has cast a charm over the hearts of the people in South India where, in every public concert, all the accomplished musicians sing Tyagaraja's compositions. In every home, the child, the woman and the newly-wed bride know at least a score of his songs. In every devotional gathering, wherever men are brought together in worship, Tyagaraja's musical compositions are invariably to be heard. A recording of one of them is included in the Anthology of India Classical Music, published by the International Council of Music.

It was a great age of music into which Sri Tyagaraja was born in 1759, but he outshone all his contemporaries. He lived for eighty-eight years, until the middle of the nineteenth century and he was acknowledged the best musician of his time. Unlike the other great singers of the day, he attached himself to no king or earthly potentate but was content to go his humble rounds in the village of his choice, begging his food from the kindhearted, singing his songs and attending to all the duties of

By

Miss S. BAPU

a poor householder. Indeed kings sent for him. But he refused to leave his beggar's bowl to dance attendance on kings. The God Rama claimed all his songs, and he sang to please himself and Rama and no one else. And he found that he had sung his way into the heart of a people.

Swathi Thirunal, a reigning Prince of the Travancore Kingdom in the far south, himself a composer and musician of no mean order, heard of the songs of Sri Tyagaraja and sent word to him, inviting him to his court where he would be treated as befitting a great artist. He promised him riches and court dignities. But Sri Tyagaraja replied with a song: "What are riches? and what is dignity and estate? There are those who know only the words of the ancient texts, the Vedas and the Upanishads. There are those who are friends of kings and men of state. There are those who have great pride of family, have amassed a fortune and live like lords. What are they to me? Shall I be one of them, ignorant, adding weight of earthly things to earthly things, when the unequalled estate and unexcelled dignity of devotion to Lord Rama calls me?"

Sri Tyagaraja was not a proud man. He had simply accepted the vow of voluntary poverty and he felt that he had nothing

in common with kings and their courts. He had chosen his way of life and he stuck to it obstinately. He offered his daily worship to his golden image of Rama—the statue that he worshipped is still to be seen—and went begging in the Brahmin streets, singing his pious songs with *thambura* (the stringed accompaniment) in his hands. A frail brown man with a sweet voice, the women of the Brahmin households each gave him a fistful of rice. Sometimes he did not collect enough for his wife and himself and his child, but what then? A day's starvation did no man any harm. A life of voluntary poverty like this is not rare in India even today. And when you have something to give, something beyond price, like the singing of Sri Tyagaraja, a life of voluntary poverty is universally respected.

When the singer's fame had spread far and wide, many disciples came to him, seeking to learn his manner of singing from his own mouth. Many of these disciples were proud men from rich and great families but it was accepted as right that they should beg in the streets and feed their master.

Sri Tyagaraja's life was spent in the village of his choice Thiruvaiyar, except for a short trip to Rameswaram in the south. He had no worldly experience, but his inner life was full of the spirit of devotion and of ecstasy,

which found expression in his art.

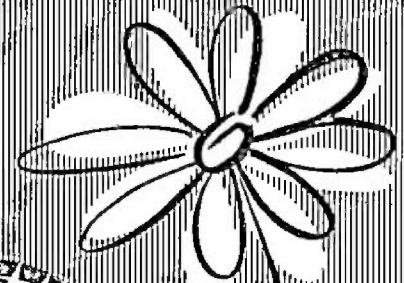
In his songs, Sri Tyagaraja often contrasts simple otherworldliness with the material fulfilment that men seek. "Ignorant and foolish, these are pleased with money, with the goods of the world, Oh Rama, when they can have your grace and blessing and vision for the mere asking of it." At another time, he sang, "Why, Rama, oh why have you made me live in times like these when the sensualists predominate over men of the spirit?" That he was aware of the other side also is evident in the song where he says: "Many indeed are the men

of mettle and greatness that this world has seen. Them all I salute with my songs."

"Can they attain salvation who have no music in them?" he sang in one of his most popular songs. If the influence a man exerts on his contemporaries and his successors is an indication of his greatness, Sri Tyagaraja was indeed one of the greatest of the men who shaped contemporary life in the south of India. After his death in 1847, his fame spread farther and farther in ever-widening circles. It would not be wrong to say that he is a living presence in South India today.

—UNESCO.

SUNFLOWERS ARE FINE—

but

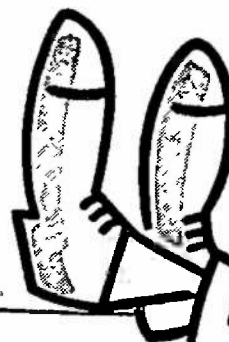

for shine

Sunshine comes right into your home when you use Sunbeam. It's tinned sunshine—giving your floors, stoeps and furniture the most wonderful, dazzling shine quickly and economically. White, light, dark for floors and furniture. Red, black, green for stoeps

Shines...and shines...and shines

96913

PEOPLE
LOOK
AT YOUR SHOES

See they get 'NUGGET' Polish every day!

A227

New Books

Political Status of Non-Europeans in Southern Africa —Muriel Holtrell	1	6
The Durban Riots and After —Maurice Webb & Kenneth Kerkwood	1	0
Hints to Authors and Journalists—U. B. Ley	2	6
The Early History of Indians in Natal —Right Rev. O. J. Ferguson-Davie	1	8
The Western Areas Mass Removal Prejudice in Western Perspective —Prof. G. W. Allport	2	6
Colour and Christian Community—E. Ross	2	6
Behind the Racial Tensions in S.A.—O. Whyte	2	6
The Cost of Living for Africans—O. Gibson	3	6
Life in the Ciskei—Hobart Houghton	4	0
Racial Laws versus Economic and Social Forces —E. Hellmann	2	5
The Tomlinson Report—D. H. Houghton	4	6
How to Run a Society —H. J. E. Dumbrell and K. E. L. Hooper	2	0
White Civilisation—E. E. Harris	3	0
Race or Civilisation—A. Keppel Jones	3	0
Christian Principles and Race Problems—J. H. Hofmeyr	2	6
Education and Race Relations in S.A.—Davi	2	6
In Defence of a Shared Society—E. Hellmann	2	6
We Come of Age—Senator Dr. E. H. Brookes	2	6
In Quest of S.A.—Maurice Webb	1	0

Obtainable From:

**INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban.**

Books For Sale

Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Zaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	1	6
Gandhi's Challenge To Christianity—S. K. George	2	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	2	3
My Religion—Gandhiji	4	3
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	3
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	1	9
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0

Obtainable From:

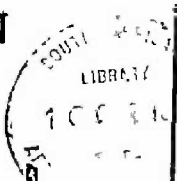
"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Kriandadas	12	6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	14	0	A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	8	6	FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6	GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0	PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0	TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0	BAPU—Marry F. Barr	4	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6	COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6			

Obtainable from:

**'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.**

દુઃખનો અટકાવ તથા શાંતિ સુખની પ્રાપ્તિ એજ જીવનનું લક્ષ્ય છે. જેનો જન્મ થાય છે તેને અવશ્ય દુઃખ હોય છે. જન્મ મરણના ફેરામાંથી મુક્તિ મળતા થી દુઃખ શોક અને પીડાથી મુક્ત બની શકાય છે. —સ્વામી શીવાનંદજી.

પુસ્તક પૃષ્ઠ મુ—અંક ૪૦

તા. ૧૧ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૭.

છુટક નકલ પે. ૪

આપણને નાનપણથી કેવા સંસ્કારો મળે છે?

શ્રી. કેદારનાથજી સાથેના વાર્તાલાપમાંથી

પ્રશ્ન : આજના સમાજમાં લોકો કયા ધ્યેય પાછળ પડ્યા હોય છે? તેમાંના સાચા માર્ગ કયો? આ સાચા માર્ગ તરફ લોકો કેમ વળતા નથી? આ માર્ગે જવામાં શી મુશ્કેલીઓ છે?

ઉત્તર : આપણે સૌને તો હવે સમજણ પડી છે કે મનુષ્ય જીવનનું શું ધ્યેય હોવું જોઈએ. પહેલાં તો આપણને પણ આ ધ્યેયની-આ માર્ગની ખબર નહોતી ને આપણે સૌ ખોટા રસ્તે જતા હતા. જેવું આપણા જીવનમાં બન્યું તેવું જ બીજાના જીવનમાં પણ બન્યું હોય. માનવતા પ્રાપ્ત કરવી એ જ જીવનનું ધ્યેય છે એ આપણે સમજ્યા છીએ. પણ આપણને નાનપણથી જ સંસ્કારો કેવા મળે છે?

સૌથી પહેલાં તો એ કે કોઈ પણ રીત યૈસા કમાઈને પ્રથમ તો આપણે આપણું શુભરાત ચલાવવું. ત્યારબાદ અધિક યૈસા કમાઈને ધનવાન બનવું ને સુખ ચેનથી રહેવું. આ વસ્તુ સિદ્ધ કરવા જે કંઈ વિદ્યા, કળા, હુનર, ઇત્યાદિ જોઈએ તે મેળવવા. તેને માટે શાળા યા તો કોલેજોમાં જવું. સાચું કહીએ તો નાનપણથી જ આપણું જીવન ધ્યેયરહિત છે. ધાર્મિક દષ્ટિએ જે કંઈ સંસ્કારો મળે છે તેમાં પણ નીતિ અને ચારિત્ર્ય પર વિશેષ ભાર નથી હોતો પણ ઉલટું કામનિકતા જ શીખવાડાય છે. દા. ત. અમુક દેવતાની સ્તુતિ કરવાથી અમુક ફળ પ્રાપ્ત થશે વગેરે. આ રીતે દેવતાની પ્રાર્થના-પૂજા અને એમને માટેના ઉપવાસો એ બધામાંથી આપણને કામનિકતા જ શીખવવામાં આવે છે. આમ, બાળપણથી જ આપણને મનુષ્ય સાથે સહવ્યવહાર કરવાનો, તેમની સાથે પ્રમાણિકતાથી, સન્માઈથી, પ્રેમથી, ઉદારતાથી ચાલવાને સંસ્કાર અપાતો નથી.

એ આથી આપણા સ્વભાવ કામના તૃપ્તિની પાછળ પડવાની બને છે. આપણી વિદ્યા, જ્ઞાન તેમજ કર્તૃત્વનો ઉપયોગ વૃત્તિઓની પાછળ પડવામાં વપરાય છે. મનુષ્યનું મન જો તે યોતે કાષ્ટ માં નહિ રાખે, સંયમ તરફ નહિ વાળે, તો તે તેની વૃત્તિઓ ને આધીન રહેશે, અને વૃત્તિઓ તેની ઇન્દ્રિયોને આધીન રહેશે. આ સ્થિતિ તાત્કાલિક ધ્યાનમાં આવતી નથી. કાલાંતરે તે આ-

પણું સ્વભાવ પડી બંધ છે. આજુ જીવન આવી અવસ્થામાં પુર થાય છે.

આપણે આપણી વૃત્તિઓનું કંઈ પરીક્ષણ-નિરીક્ષણ કરતા નથી. આપણી ઉત્ક્રાંતિ થાય છે કે અવનતિ તે જોતા નથી. જીવન માં પ્રેમ, વિશ્વાસ, પ્રમાણિકતા આદિ સદ્ગુણો આપણને પ્રાપ્ત થાય છે કે કેમ તે પણ જોતા નથી. કેવળ આપણને ધન પ્રાપ્ત થાય છે કે નહિ તેની જ કાળજી રાખીએ છીએ. ધન મારે ફક્ત આપણી કામનાઓ-વાસનાઓ તૃપ્ત કરવામાં સ્વ્યાપચર્યા રહીએ છીએ. આવા જ સંસ્કારો આપણા સંતાનોને પણ મળે છે. તેને અનુરૂપ તેમને શિક્ષણ પણ મળે છે. આપણે જોતા પણ નથી કે આપણને છાંદગીમાં કોઈ દિવસ શાંતિ મળે છે કે કેમ? મનુષ્યોચિત સુખ પ્રાપ્ત કરી શક્યા કે કેમ? સાચા માર્ગ પર ન ચાલી શકવાનું પહેલું કારણ આપણા આવા સંસ્કારો છે એમ લાગે છે. (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૪૫૪)

શાંતિ સેના

વીલીયમ આર. ફ્રાય કે જેઓ આંતરરાષ્ટ્રીય શાંતિ ઉપર થોડક સમયથી અભ્યાસ કરી રહ્યા છે. એમને જણાવ્યું છે કે યુનાઈટેડ નેશનસ ની જનરલ એસેમ્બલી તરફથી એક શાંતિ સેના હજી ઉભી કરવું જોઈએ. આનું હજી ઉભું કરવામાં આવે તો તેનો ખરચ પણ બહુ નહીં થાય એમ તેઓ માને છે.

સભ્ય યોતાના લક્ષ્મણને અમુક ભાગ યુનેસ્કોની શાંતિ સેના હજી માટે આપે અને આ સેના જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે યુનેસ્કો તરફથી રક્ષણ કાર્યનું કામ કરે. “આવા લક્ષ્મણે લડાઈમાં ઉતરવાની કરી જરૂર નહીં રહે પણ એનું કામ લડાઈને ટોકવાનું રહેશે. એમનું જોર એમની ઘંટકોમાં નહીં હોય પણ એમનું નામમાં હશે. કારણ તે સૈન્ય યુનેસ્કોની નૈતીક શક્તિ તરીકે જગત સમક્ષ ઉભી હશે.

મી. ફ્રાય યુનાઈટેડ નેશનસ ના “ક્રીશ્ચિયન મોનીટરના” ખબરપત્રી છે. એમને વધુમાં કહ્યું હતું કે “યુનેસ્કો દરેક

“આવા સૈન્યથી હુનીયાના સવાલોને ઉકેલ થઈ જશે એમ નથી પણ શાંતિ આકેશને આશી ઘણીજ મદદ મળશે.”

* અસત્ય, અપ્રમાણિકતા, દુષ્ટતા દિનપ્રતિદિન આ સંસ્કારોને લીધે ઇત્યાદિનો નિષેધ કરવો જોઈએ નિર્માણ થતા હોયો વધે છે. એટલું પણ શીખવવામાં આવતું આપણું જીવન આપણા મનમાં નથી. આ પ્રકારના જીવનમાં જે જે કામનાઓ છે, જે જે અને આવા સંસ્કારોમાં આપણે ઇચ્છાઓ છે, જે જે વાસનાઓ નાનપણથી મોટા થઈએ છીએ.

આપણને સમાજમાં એવા માણસો પણ જોવા મળે છે કે જેઓ બીજાની શક્તિ કે તેજ સહન કરી શકતા નથી અને પોતાના કરતાં ઓછા નામાં વધારે શક્તિ જુએ છે, ત્યારે તે જોઈને તેની ઇર્ષ્યા કરવા લાગે છે. આ જાતની ઇર્ષ્યા અને તેજે દેખી લાગણી માણસને પાડનારી અને નુકશાન કરનારી છે. એનાથી દેષ કે ઇર્ષ્યા કરનારને જ નુકશાન થાય છે કારણ પોતાની શક્તિનો વિકાસ કરવા મંડી પડવાને બદલે એમ નો બધો સમય ઇર્ષ્યામાં અને બીજાના કામને કેમ તોડી પાડવું તેના વિચારો કરવામાં જાય છે. એમાં સફળતા ન મળતાં એ મનમાં ને મન માં બળાને ખાખ થઇ જાય છે. તેઓ પોતે તો આગળ વધતા નથી જ; એટલું જ નહીં પણ જે શક્તિ એમનામાં હોય છે તે પણ ધીમે ધીમે યમાવી બેસે છે. —‘નવા માનવી’માંથી.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૧ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૭.

અગમતા પ્રકાશનો-નવો કાયદો

આ દેશમાંથી એક પછી એક આઝાદીના પ્રદીપો મેં છુલ્લવવામાં આવી રહ્યા છે. આને હવે અગમતા પ્રકાશનો પર જે તપાસ કમીશન બેઠું હતું તે કમીશન સરકારને સુચવે છે કે, સત્તાધીશોએ માનવ વિચાર શ્રેણી પર પણ દાબ મુકવો જરૂરી છે. આનો જો અમલ થશે તો સાઉથ આફ્રિકાનરો છે તેના કરતાં પણ વધુ સંકુચિત માનસ વાળા બનશે અને સુખી કરશે. આપણે એ જાણી લેવાની જરૂર છે કે, ઇતિહાસ કાળથી હમેશા સ્વતંત્રતા વાંચું સમાજ માં માનવ વિચારને સ્વતંત્રતા બક્ષવામાં આવતી કે જેથી શમાજમાં હમેશા તેના લલા માટે સારા વિચારોનો પ્રચાર થાય અને સમાજ વધુ ઉન્નત બને, કારણકે સીકકાને એ બાબુ હોય છે તેમ આમાં લય સ્થાનપણ હોય જ કારણ કે જ્યાં વિચાર સ્વતંત્ર હોય ત્યાં અગમતા વિચારોનો ફેલાવો પણ થવાનો લય રહેજ, પણ આવા સમાજે સાફ અને નરસુ પારખવાની શક્તી ટેળીથી ધણી જરૂરી હોય છે.

આવી રીતે સાચા આઝાદ સમાજને મન, સ્વતંત્રતા એ વિચારીને માર્ગ કાઢવા માટે હોય છે, અથવા ભુલો દ્વારા શિખીને જેમાં બહુ સમાજનું બહુ હોય તે કરવાનું હોય છે. શબ્દ કે સત્તાની ફરજ તો અંશજ અગમતા વિચાર શ્રેણીને ઢાળી દેવા કરતા તેને સરળ માર્ગે દોરવાની હોવી જોઈએ. એ તો જાણીતું જ છે કે આ-યેણી આ દેશની સરકાર લોક ક્ષાત્રનની વિરોધી છે. આ દેશ મા શબ્દકર્તાઓ હમેશા લયમાં રહે છે અને ઝલુની માનસ ધરાવે છે, એ જાણીતી ખીના છે. આલું માનસ ધરાવનાર હમેશા સત્યથી અને સ્વતંત્રતાથી ડરતાજ હોય છે, આથી આપણા સત્તાધીશો

ને એવો લય છે કે, તેમની ઇલાયદાપણાની નીતીને ગંદવાડ ફનીયા સમક્ષ ઉઘાડો પડશે. આવા ભયોને કારણે તેઓ નવા નવા કાયદાઓ પ્રબળ પર લાદયા કરે છે. હવે આ જે નવો કાયદો થશે તેથી એમ ઠરશે કે સત્તાધીશો કહે તેજ સત્ય બાકી બધું ભુલું અને તેની સામે જે કાંઈ પણ બેલાય એ રાજદ્રોહ.

આ એક કંઈ જાણીતું છે. આવા અવીચારી પગલાથી ફક્ત સત્તાધીશો અને તેમના સાથીઓ જ નહીં, પણ ખીન હબરો સ્ત્રી પુરૂષો કે, જેઓ ઇલાયદાપણાને ખોટો અને ખીન જરૂરી સમજે છે તેમને બધાને આથી નાશને માર્ગે દોરી જવામાં આવી રહ્યા છે.

ઇલાયદાપણામાંજ આ દેશનું હિત છે એમ જ્યાં સુધી ગોરી પ્રબળ માનશે ત્યાં લગી આ દેશ ગાઢ અધકારમાં નાશને માર્ગે આગળ બધતોજ રહેશે. તેમજ જ્યાં સુધી એમ પણ મનાશે કે માનવની કીમત કરવાનો માપ ઠંડ એનો રંગ છે ત્યાં સુધી આ દેશમાં મૂર્ખાઓનું રાજ્ય છે એમજ માનવું પડશે.

આ જોતા અમને લાગે છે કે બધાજ વિચારશીલ માનવીઓની એ ફરજ છે કે, આપણને વધુ અધકારમાં ધકેલતા આ નવા કાયદાનો સખત વિરોધ કરવો. આમ કરતાં પહેલા આપણે એ જાણી લેવાની જરૂર છે કે, નેશનાલીસ્ટ પક્ષ ફક્ત એક શબ્દ સારી રીતે સમજે છે અને તે છે “બળ.” આથી સત્તાના વિરોધીઓએ સંગઠીત ઘર્ષ વધુ બળ લેણ કરવાની જરૂર રહે છે. આ બળજ આ દેશમાંથી ઇલાયદાપણાને હાકી કાઢી શકશે. આ દિશાના પ્રથમ પગલા રૂપે આ વર્ષની આખરીમાં જોહા-

નીસબર્ગમાં ભરાનારી આંતર જાતીય પરીષદ છે: આ પરીષદે આ અધકાર

લયા પ્રદેશને અજવાળવા આઝાદી ના દીપોની જ્યોતો ફરી સળગાવવાનો પ્રયત્ન કરવાનો છે.

દ્વાંસવાલમાં ગાંધી જ્યંતી

દ્વાંસવાલ હોંડુ સેવા સમાજ તરફથી તા. ૨-૧૦-૫૭ના ગાંધી જ્યંતી ઉજવવા એક સભા ભરવામાં આવી હતી. ખીન અનેક ભાષણો અને કાર્યક્રમો ઉપરાંત તે સભામાં દ્વાંસવાલ ના ભારત મહીલા મંડળ તરફથી તેમના મંત્રીશ્રી શ્રીમતી શાંતાબેને જણાવ્યું હતું કે, “ગાંધી બાપુની આજે જન્મ જયંતી છે. તે નિમીરો અ.પણી ફરજ છે કે આ દેશનું ગાંધીજીનું સ્મારણ શીનીકસ સંસ્થા અને તેમાં ચાલતું ‘ઇન્ડિયન ઓપિનીયન’ પત્ર સ્મારક તરીકે વધુ સારી રીતે નભાવવું જોઈએ. આથી આજ ને પ્રસંગે અમે મંડળ તરફથી દંશ ગીતી તે પત્રને બેટ ધરીએ છીએ અને સર્વેને તેમ કરવાની વિનતી કરીએ છીએ.”

સભાપતી શ્રી જસમતબાઇ નાના બાઇએ આભાર માનતા સભાને અપીલ કરી હતી કે, પુ. બાપુના ફુનીયામાં ધણે સ્થળે સ્મારકો થયા છે અને ધાપ છે. પણ આ દેશમાં કે જ્યાં બાપુજી એ પોતાના કીમતી વર્ષો વીતાવી પોતાનું તપ શરૂ કર્યું હતું. અને આપણે સુખી કરવા પોતે દુ:ખ વેઠ્યું હતું તે દેશે તેમને માટે કશું જ કર્યું નથી. શીનીકસ સંસ્થા કે જ્યાં ગાંધીજીનું સુંદર સ્મારક થવું જોઈએ તેમજ ‘ઇન્ડિયન ઓપિનીયન’ને મદદ કરી બહોળા પ્રમાણમાં આહરો થવા

જોઈએ તે આપણે નથી કરતાં. આ પત્ર આપણને ચારિત્રના ઘડતળમાં ફેટલી બધી મદદ કરે છે! સુંદર લેખો અને સારા ખબરો આપણને પીરસે છે પણ આજનું આપણું માનસ ચોરી, લુટ, છુનના સમાચારો વાંચવા ટેવાપણું હોવાથી તેઓને આ છાપું પસંદ નથી પડતું. મહીલા મંડળ આજે પહેલ કરી માન આપી અધું છે. આપણે પણ આપણે ફાળો નોંધાવીએ.”

ફાળો નોંધાવતા રૂ.૫૫-૦-૦ પાઉંડ નોંધાયા હતાં.

આભાર

આ સંસ્થાની સંચાલીકા તરીકે, બેનોનો હું હૃદય પૂર્વક આભાર માનું છું. મે હમેશા માન્યું છે કે, સમાજ ને સારે રસ્તે દોરનાર સ્ત્રી શક્તી છે. સ્ત્રી શક્તી જ્યોત યજ્ઞ ખીનને જ્યોત કરતી યાપ એ સમાજની સારી નીશાની છે. ધુબર સ્ત્રીઓને વધુ બળ આપો. મને મળેલી નિચલી રકમો આભાર સાથે સ્વીકારું છું.

બીજુબાઇ ભારતર (જો'બર્)

	૧૦	૧૦	•
કાનજબાઇ બાણુબાઇ	૫	૫	•
નંદેશરબેન દેશાઈ	૫	૫	•
મણીબેન બુલાબાઇ	૧	૧	•
રામાબાઇ રણજીડ	૧	૧	•
ચંદુબાઇ મોરારજી	૧	૧	•

ઇલાયદાપણા સામે શ્રીટનની જાણીતી વ્યક્તિઓનો વિરોધ

શ્રી ટનના રંબભૂમીની ફુનીયાના પ્રખ્યાત કળાકારો તથા રમતોની ફુનીયાના પ્રખ્યાત અંગેવાનોએ એક નિવેદન બહાર પાડ્યું છે. જેમાં તેઓ ઇલાયદાપણાનો સખત વિરોધ કરે છે. આ નિવેદન- “આફ્રિકા બુરો” તરફથી બહાર પાડવામાં આવ્યું છે, અને એમાં એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના યીરેટરો ગાં યાલી રહેલા ઇલાયદાપણાની જાણ આપણને બહુ સારી રીતે હવે યાપ છે કે જ્યારે, આફ્રિકન કોન-સોલીડેટડ યીરેટરે “પત્રમાં જેમ” નામના નાટકને ખીન-ગોરાઓ સામે રચી કરવાની મનાઇ કરી છે. અમારા આ નિવેદને ધણા પ્રખ્યાત

લેખકો કળાકારો, સંગીતકારો અને ખીનઓએ ટેકો આપ્યો છે. નીવેદન માં વધુમાં એમ જણાવવાનું છે કે: અમે બધા જે કળા અને રમતો વિગેરે ના ક્ષેત્રમાંથી આવીએ છીએ. તેઓને એ જોઈ ને અત્યંત રોહ માય છે કે, દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઇલાયદાપણાનો સવાલ ફેટલી હૃદ સુધી પહોંચ્યો છે. અમારું મનનું છે કે જ્યારે એક વર્ષ ના લોહો ખીન વર્ણના લોહોને કળા અથવા નાટકો અથવા રમત-મમત પણ જેવામાંથી ટાળે છે ત્યારે એ માણસાધમાંથી પણ અર્ધ હોવી જોઈ. આજે કળા અને રમતો ફુનીયાના ધણા માનવીઓ જાણે છે અને સમજે (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૪૫૪)

યુનોમાં દ. આ. નો સવાલ

વિશ્વ સંસ્થાની મહાસમિતિની બેઠકમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની રાજબેદની નીતિને લખતા પ્રશ્નને કાર્યવાહી પર લેવાની આપત ચર્ચા થતી ત્યારે ભારતના સંરક્ષણ પ્રધાન શ્રી કૃષ્ણ મેનને કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રતિનિધિ આ બેઠકમાં હાજર છે એથી મને આનંદ થયો છે. ભારત અને દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારો વચ્ચે વિરોધ નહોતો છે એ માટે મને ખેદ થાય છે.

કમાન્ડર નોબલના મંતવ્યને નિર્દેશ કરતાં શ્રી મેનને કહ્યું હતું કે આ પ્રશ્ન ખિટને સુઝેલા વારસા રૂપ છે. બ્રિટીશ પ્રતિનિધિએ ખુબજ નિરાશા વાદી મિળજમાં કહ્યું છે કે દસ વર્ષ થયા આ પ્રશ્નના ઉકેલ માટે જ પ્રયાસ થઈ રહ્યો છે. હવે એને વળગી રહેવામાં શું અર્થ છે? પણ દસ વર્ષ સુધી એમાં કંઈ પ્રગતિ નથી થઈ એટલે એની વધુ વિચારણા ન થઈ શકે એ બરાબર દલીલ નથી. ખિટને પોતાની આંતરરાષ્ટ્રીય જવાબદારીઓને ધ્યાનમાં રાખીને આ સંબંધમાં કંઈ કરે એની આપણે આશા રાખીએ.

એમણે કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા ભારતીઓનો પ્રશ્ન, સંધિ અને કરારને લગતી જવાબદારીઓનો અને બ્રિટીશ સરકારની જવાબદારીનો પ્રશ્ન છે. આ પ્રશ્નની કાયદેસરતા વિશે બ્રિટીશ સરકારને ખારે શંકા છે એવું કમાન્ડર નોબલ કહે એને હું સમજી શકું છું. બ્રિટીશ સરકાર અને તે પ્રશ્નની કાયદેસરતા વિષે હંમેશાં ગંભીર શંકામાં જ હોય છે.

બ્રિટનની જવાબદારી

શ્રી મેનને કહ્યું હતું કે વસાહતી સરકારની અનુભાગી સરકાર તરીકે દક્ષિણ આફ્રિકાની સંધિઓ અને કરારોને લખતી જવાબદારીઓથી બંધાયેલ છે અને આ સંબંધમાં બ્રિટીશ સરકારની પણ ગંભીર જવાબદારી છે.

શ્રી મેનને કહ્યું હતું કે બ્રિટન શાંતિથી જો મત આપવાથી દુર રહ્યું હોત તો અમે કંઈ કહેત નહીં. પણ બ્રિટન એ વિશે નહેરોત કરીને પછી મત દાન કરવા ન માંડતું હોય તો ભારતે એ વિશે કંઈક કહેવાનું રહે જ.

શ્રી મેનને ઉમેર્યું હતું કે ભારતીઓને બેદાનીસમર્થથી દુર બાવીસ માઈલ પર જઈને વસવાતું કહેવામાં આવ્યું છે. એમને અવર્ણનીય ગંદા વિસ્તારમાં રહેવાની ફરજ પાડવામાં આવશે. આ લોકો કે જેમને દાકી કાંટામાં આવે છે એમણે દેશનું ધડતર ક્યું છે.

એમણે પુછ્યું કે કેવળ જંગલ માંથી આ દેશની રચના થોડી કરી શકાય તો આફ્રિકાને અને બ્રિટીશ સરકારને ભારતીઓને લાંબા સમય એમણે-રોતો. એમને વચન આપાયું હતું કે એમની પ્રત્યે માણસના જેવો

વર્તણૂક રાખવામાં આવશે અને આ સંબંધે બ્રિટીશ સરકારની ખાસ જવાબદારી હતી.

શ્રી મેનને કહ્યું હતું કે પ્રશ્નની વિચારણાથી પરિસ્થિતિ સુધરી જશે કે નહિ એ પ્રશ્ન નથી. વિશ્વ સંસ્થાની મહાસમિતિની પોતાની ફરજ અદા કરવાની શક્તિનો અંત આવી ગયો છે એમ કોણ કહેશે? એમ કહેવું

એ વિશ્વસંસ્થાના અંતતુ પ્રથમ પ્રકરણ લખવા બરાબર થશે.

સુરક્ષેલીલું નિવારણ

એમણે કહ્યું હતું કે આ સંબંધે અહેવાલ આપવાની અમારી જવાબદારી છે. ભારત સરકાર અને પાકીસ્તાનની સરકારે દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકારનો સહકાર સાધ્યો હતો. અમે એની સાથે સમજુતિ પર આવવા આતુર હતા. અમારે એની સાથે ઝમઝા નથી એટલું જ નહિ પણ અમે એની સાથે ટોચની બંધી સંબંધો રાખવા માગીએ છીએ. એટલે એનો સમય આવશે જ જ્યારે આ સુરક્ષેલીલું નિવારણ કરવાનું રહેશે.

ગ્રામવિકાસ યોજનાઓ

સર્વ સેવા સંધિ બોલાવેલ ગ્રામદાન સંમેલનમાં ભારત માત્રના રાજ્યો તેમજ કેન્દ્રના પ્રધાનો એ હાજરી આપી હતી. એમણે ગ્રામદાન આંદોલનના સિદ્ધાંતની પ્રશંસા કરી હતી. અને આંદોલનને સહાય કરવાની પોતાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરી હતી. બંધ બારણે મળેલ સંમેલને છેવટે સર્વાનુમતે એક નિવેદન બહાર પાડ્યું હતું જેમાં ગ્રામદાન આંદોલનમાં ભાગ લેનારની શ્રદ્ધા વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી અને એની અધિકૃત તેમજ સ્વચ્છ પદ્ધતિઓની હિમાયત કરવામાં આવી હતી. વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુ, મૅગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ટેબરબાઈ, શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણ અને શ્રી શંકરરાવ દેવે ધોડું નિવેદન સર્વાનુમતે સ્વીકાર્યું હતું

પરિપક્વતા ૨૧ નિર્માત્રોમાંથી ૧૨ વ્યક્તિઓ મધ્યસ્થ અથવા નો રાજ્ય સરકારોના પ્રધાનો હતા. પ્રધાનોએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ આંદોલનને આલોકર છે અને તેમાં સહાયતા કરવાની ઇચ્છા ધરાવે છે. છતાં સરકારના જમીન સુધારણાના કાર્યક્રમો તો પુરા કરવાના જ રહેશે. આ કાર્યક્રમોનો ઉત્તુ ખેડૂત અને સરકાર વચ્ચેના બંધા જ અપરિપક્વતાને દુર કરવા નો વધુમાં વધુ જમીનની રોચનું પ્રમાણ ઠરાવવાને અને લાગતા વળગતા લોકોની મંજુરી સાથે એનીના દરેક વિભાગમાં સહકારી આંદોલનને વેગ આપવા નો. સહકારી રીત ગ્રામદાનથી વિરુદ્ધ નથી પણ તેને મદદરૂપ નીવડશે.

નિવેદનમાં જણાવાયું હતું કે ગ્રામદાન આંદોલન ગામડાંના પુરુષાર્થને અને વિકાસને વેગ આપશે. એથી ગામડાંની આર્થિક હાલત સુધરશે અને ગામડાંની સર્વોત્કૃષ્ટ પ્રગતિ થશે. આથી ભારતમાં જમીનના સવાલના ઉકેલ માટે અને સહકારી આંદોલનના વિકાસ માટે મનોબુદ્ધિકા તૃપ્તિ થશે. તેમાં સહકાર અને સ્વાસ્થ્ય આધાર પર રચાયેલ એક નવા સમાજની રચના પણ આવી જાય છે.

એ વાત તરફ પરિપક્વતા ધ્યાન એવાંયું હતું કે પ્રગતિવિકાસ યોજના

ઓના કાર્યક્રમ અને ગ્રામદાન આંદોલન વચ્ચે માઠ સહકારની જરૂર છે.

પરિપક્વતા શરૂઆતમાં અચાર્ય વિનોબા ભાવેએ ભારતના સામાજિક આર્થિક સવાલના ઉકેલ માટે અધિકૃત પદ્ધતિ અપનાવવા પોતે કેવી રીતે પ્રેરાયા તે સમજાવ્યું હતું.

અત્યાર સુધીમાં ભારતની ગ્રામ જનતાને લોકોએ પોતાના વ્યક્તિગત માલિકી હક્કો છોડીને ૩ હજાર માગે સ્વેચ્છાપૂર્વક દાનમાં આપ્યા છે.

રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે એ ચર્ચાનો સમારોપ કરતાં કહ્યું હતું કે “જુદાન આંદોલન ગ્રામદાન સુધી વિકસ્યુ છે એ જાણી મને સંતોષ થયો છે. તેમણે કહ્યું હતું કે આ આંદોલનના કાર્યકરો એ એ વાત યાદ રાખવાની છે કે આ આંદોલનની વિશેષતા જ તેની આ ઐચ્છિક ભાવના છે. આ આંદોલન માટે સરકારની અને બીજી સંસ્થાની મદદ બંધ લેવાય પણ એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે આંદોલન સરકારનું આશ્રિત નહિ બનવું જોઈએ.”

ભારતના આયોજન પ્રધાન શ્રી સુલ જારીલાલ નંદાએ અખબારી પ્રતિનિધિઓને જણાવ્યું હતું કે ગ્રામદાન પરિપક્વતા થઈ પણ જનતા પક્ષીય બેદમાવે વિના ગ્રામદાનના આંદોલનની નૈતિક અને વિકસાત્મક

ખાંતુઓને તમામ આગેવાનોએ મંજુર રાખી હતી.

તેમણે કહ્યું હતું કે આ પરિપક્વ એક રાષ્ટ્રીય મંચ બની ગઈ છે કે જેમાંથી સરકાર અને ગ્રામ આંદોલન વચ્ચે સહકારનો માર્ગ શોધવા સંસ્થા રચાશે.

ગ્રામદાન આંદોલન એ પ્રગતિવિકાસ યોજના જેવું જ આંદોલન હોઈને સરકાર તેને મદદ કરશે. આમ છતાં ગ્રામદાન મેળવવાનો પ્રયાસ એ સંપૂર્ણ રીતે ઐચ્છિક રહેશે. સરકાર ગ્રામદાન મેળવવામાં મદદરૂપ નહિ બને.

સામ્યવાદી પોલીટબ્યુરોના એક સભ્ય ડો. એ. એ. અદમદે કહ્યું હતું કે ગ્રામદાન આંદોલન ઐચ્છિક પ્રયાસથી અને સહકારથી જમીનનો સવાલ ઉકેલી શકે તેમ છે.

શ્રી નરેન્દ્રએ પાછળથી પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે ગ્રામદાન સંમેલનમાં હું આવ્યો એ માટે મને આનંદ થાય છે. વિનોબાજીને મળવું એ હંમેશા સંતોષપદ અને આનંદદાયી અનુભવ છે અને એથી દુબળા પાતળા શરીર પર આત્માની શક્તિ કંઈ રીતે વિન્ય પ્રાપ્ત કરી શકે એવું આપણને હંમેશાં નવું જ્ઞાન થાય છે ફુનીયાના અનિષ્ટો સામે આત્માના વિજ્યાના પ્રતીકરૂપ આ લાગે છે

એમણે ઉમેર્યું હતું કે અમે ગ્રામદાન આંદોલનનો ત્યાર હરવા મળ્યા હતા અને એના વિશિષ્ટ ક્ષેત્રમાં જ નહિ પણ રાષ્ટ્રના અર્થતંત્ર અને વ્યવસ્થાતંત્રની વાશાણ દૃષ્ટિએ પણ એવું જો ધણુ મોટું મદદરૂપ છે એ વીશે બધા સંપત થયા હતા. ગ્રામદાન એ એક સિદ્ધરૂપ છે અને એ સાથે બીજાને બોધપાઠરૂપ બની રહે એવું એ પ્રતીક પણ છે.

ઇલાચદાપણા સામે બ્રિટનની બહુલીતી વ્યક્તિઓને વિરોધ

(૪૫૨ પાનાનું અલુસંધાન)
એ તેમજ રસદે છે. ફુનીયામાં લોકો જ્યારે વધુ ને વધુ સ્વતંત્ર થઈ રહ્યા છે, ત્યારે આપણી ફરજ છે કે એ સ્વતંત્રતાના ટીપને આપણે વધુ જીવન બનાવીએ ન કે તેને જાંઠો પાડીએ. રંગ દોમ અથવા ધર્મ ઉપર રચાયેલા ઠોષ પણ જનતાને બેદમાવમાં અમે માનતા નથી. અને અમે નક્કી કહ્યું છે કે ફુનીયામાં આવા બેદમાવને ઠોષ પણ રચે માન્ય ન રાખવું અને ન્યાં હોય ત્યાં અમારી તમામ શક્તિ થી એને સામનો કરી એને નાશુદ કરવા પ્રયત્ન કરવો. અમારી સાથે આવા વિચાર ધરાવનારા સર્વેને અમે આથી વિનવીએ છીએ કે તેઓ પોતાનો સાથ અમને આપે.

હોંદની મોટામાં મોટી વિમાની કંપની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડિયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમિટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

અધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫

રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

હવે તમારે નિરાશ થવાની જરૂર નથી!

કારણ ? ?

ક્યાં જશો ?

નથી રહેવું છે અટલડ, બની જવું છે ફેશનેબલ ? આ દુનિયા અધી પલટાણી, રે! નથી રહેવાના બુનવાણી! હુંગાં સાદલાં દો ફાવી, સાડી કે અંબર લો સોલાવી, જોડા ખાસડાં કેવા? છી! છી! મંગાવી લો ખુટ જ્યો એડીના! સુતરાક કાપડ, કેવું જુવું? નાઇલોન રેશમ? અહા! સોહામણું મગ, ચણા તુવેર કે દાળ, મળે છે ખહું અહીંયા જ! માટે—

ચાલી આવો તમે સમજ, મણિલાલ રતનજીની કંપની

- * તમારી માનીતી સાડી—બનારસ જરી જોર્જેટ, બનારસ રેશમ, મેસુરી, સીક્રાન, કારમીરી, જરીદીનસીલ, કોર પાલવ, દેશી પટારા વગેરે છેલ્લી ડીઝાઇનમાં આવી ગઇ છે!
- * તમને ગમતી જોર્જેટ—બનારસ બોર્ડર, રેશમી કારં પાલવ, જરી કોર પાલવ, જરીની કોર : રૂપેરી તથા સોનેરી વગેરે આકર્ષક રૂપમાં મળશે.
- * નાઇલોનમાં સાડી તેમજ ટ્રસ અને બ્લાઉઝ માટે કાપડ તમને મન પસંદ મળશે.
- * તમારી પુત્રી માટે બ્લાઉઝ તથા ટ્રસનું કાપડ અનેક વિધ રંગમાં મળશે.
- * લગ્નને લગતી દરેક ચીજો—પૂજનો માલ, થર, કાંકણ વગેરે માટે અમને મળો.
- * દેશી કરિયાણું મોટા જથ્થામાં સાફ તેમજ કિફાયત લાવે મળશે.
- * તમારી દરેક જરૂરીયાત માટે તમારી માનીતી હુકાને જ આવો :

શુભારના સાધનો—કંકુની શીશી, ચાંદલા, વાળ, ખંમડી, પાટલા રેશમી કુમટા, જરીની વેણી જરીના જોડા વગેરે હમણાં નવા રોકમાં આવ્યા છે.

“એક નૂર આદમી હજાર નૂર કપડાં”

માવ માટે અમને લખો :

પિત્તળના વાસણો—પિત્તળ તથા તાંબાના નાના મોટા લોટા, દીવી એ. આરતીની દીવી, પિત્તળ તથા જર્મનની વાડધી, પવાલા, જર્મનની ચુકાબ દાની ધૂપદાની, તાંબા વગેરે હમણાં આવ્યા છે.

Phone : 27709.

Residence : 22744.

Manilal Ratanjee & Co., (Pty) Ltd.

136 Prince Edward Street, DURBAN.

રવિ પછી તો સોમ છે

“રવિ પછી તો સોમ છે,
ત્રીન્તિ મંગળવાર,
ચોથો શુક્ર, શુક્ર પાંચમે, પછી
શનિવાર તે સાતમે છે દેસા
વાર ગણાય,
એમ મળી અઠવાડિયું સાત
દિવસનું થાય.”

આ કવિતા આપણે સૌ નાનપણમાં
બહુ ઠોઠાંએ છીએ અને વારનાં નામ
પણ જાણીએ છીએ. પણ આ કેવળ
વારનાં નામ છે એમ ન સમજવું.
જેમ એકની પાછળ બીજી વાર જોડાઈ
આપણું અઠવાડિયું અને છે તેમ એકની
પાછળ એક શુભ જોડાઈ પવિત્ર સાંકળ
અને છે. એ સદૃશ્યોની સાંકળ એટલે
આપણું ઉચ્ચ જીવન. હવે એનો
અર્થ જોઈએ.

અહીં ‘રવિ’ એટલે રવિવાર નહીં
પણ સુર્ય, અને સુર્યનો ગુણધર્મ છે
તાપ, મરમી, ઉકળાટ વગેરે ખૂબ
મરમી પડતી હોય છે ત્યારે આપણને
મહારામણ થાય છે. એમ કોઈ પણ
કામ આપણે ઉપાડીએ એટલે તેનો
તાપ સહન કરવો જ રહી. અને
તાપ પડ્યા પછી શું? ‘સોમ’ આવે

સોમ એટલે ચંદ્રમા શીતળતા. મરમી
ના ઉકળાટ પછી જ શાંતિ આનંદ
દાયી લાગે છે ને? ખૂબ મરમીમાં
અર્ધાઈ મમા હોષ્ટએ અને ત્યાં જો
શીતળ પવનની હલેર આવે તો?
‘હાશ’ કરીને આનંદનો ઉદ્દાર કાઢી
એ છીએ. એટલે કહી શકાય તેની
પાછળ શાંતિ આવવાની જ છે.

સોમ પછી આવે મંગળ. મંગળ
એટલે શુભ, બહુ. તેથી આપણામાં
કહેવાય છે ને કે ધીરજનાં ફળ મીઠાં.
અને ગીતાએ પણ રિચત પ્રદાનાં લક્ષણ
માં એજ માયું છે: ‘પામે પ્રસન્નતા
તેનાં દુઃખો સો નાશ પામતાં.’ એટલે
શાંતિ જેણે મેળવી તેનું બહુ જ
થવાતું.

મંગળ પછી શુક્ર. શુક્ર એટલે
વિવેકી, ડાહ્યો, જ્ઞાની માણસ. જેણે
જીવનમાં શાંતિ મેળવી તે વિવેકી અને
જ્ઞાની બની જવાનો. આવી રીતિને
આપણે ‘શુક્ર’ કહીએ છીએ. ખૂબ

વિદ્વાન માણસને સમાજ ‘શુક્ર’ તરીકે
જાણખતો હોય છે.

પણ, શુક્ર થયા પછી ચેતવા જેવું
છે; કારણ કે ‘શુક્ર’ આવે છે. શુક્ર
એટલે શું જાણો છો? સ્વાર્થ-લોભી
મજા. તેથી ઘણાંની કામના જે
નહિ એટલે નિસાસો નાખીને કહેશે:
‘કાંઈ શુક્રવાર વળ્યો નહિ.’ મનનો
સ્વાર્થ સધાયો નહિ. એટલે જ્ઞાની
બન્યા પછી ચોતાની શુદ્ધિનો ઉપયોગ
સ્વાર્થ માટે ન કરાય. અને જૂલેશુક્રે
પણ જો શુક્રવાર સાધવા મયા તો,
શનિમાં આવી પડ્યા સમજો. શનિની
સાડાસાત વર્ષની પનોતી કહેવાય છે.
એ કેવી હોય છે તે તો જેણે અનુભવ્યું
હોય તેને જાણે પુછીએ ત્યારે સમજાય.

ઉચ્ચ જીવન ગાળવાની ભાવના
વાળા યુવકજીને આ ચાર લીટીઓ
બહુ ઉપયોગી થાય તેવી; કારણ કે
શોભ આપણે વારનાં નામ દેવાં પડે છે.

[આ સાદી કવિતાનો આધ્યાત્મિક
અર્થ માહારાજશ્રીએ મઠી, આજમની
બહેનો સમક્ષ પ્રાર્થના પછીના પ્રવચન
માં કહ્યો હતો.]

ગ્રામદાન યજ્ઞ

પુ. અંધીજ અને વિનોબાજીનાં સર્વો
દય વિચારનો અને ગ્રામદાન
વિચારનો પ્રચાર કરવા માટે સૌરાષ્ટ્રમાં
એક પદયાત્રા તા. ૧૫-૯-૧૯૫૭થી
૨૧-૯-૧૯૫૭ સુધી લુણસર સર્કલના
મથોમાં યોજવામાં આવી હતી. આ
પદયાત્રાની આગેવાની શ્રી વસંતભાઈ
બાસે લીધી હતી. દુકાડીમાં શ્રી
પુશ્યાલગંદ મહેતા, શ્રી નિરંજન દવે
તેમજ બીજા ટાપકરો પણ જોડાયા
હતા.

એક ભાષણમાં શ્રી વસંતભાઈ બાસે
જણાવ્યું હતું કે અંધીજની આગેવાની
નીચે આપણે સ્વરાજ્ય મેળવ્યું એ
પરંતુ, પરંતુ અંધીજ કહેતા કે સાચું
સ્વરાજ્ય તો મળ્યું ત્યારે અણ્યાય કે બ્યારે
ગ્રામદાન લોકો કુટુંબની જેમ રહીને
પોતાનો બધો કારભાર જતે યથાવે
અને ગ્રામરાજ રથાયે.

સાચું ગ્રામરાજ્ય તો ત્યારે સ્થપાય
કે બ્યારે અંધીજના શિષ્ય વિનોબાજી
કહે છે તેમ ગ્રામદાનના લોકો પોતાની
જમીન સહિયારી મળે, ગૃહ-ઉદ્યોગો
જમા કરે, પોતાનો બધો વહીવટ જતે
યથાવે. આપુ ગ્રામરાજ્ય સ્થાપવાનો
ગામ લોકોએ સંકલ્પ કરવો જોઈએ.
શ્રી બાસે વધુમાં ગ્રામજન બોલતા
જણાવેલ ગ્રામદાન એટલે ગામ કોઈને
દાનમાં આપવાનું નથી પણ મામની
નવેસરથી વ્યવસ્થા કરવી કે જેથી
આપુ ગામ સુખી થાય.

ગ્રામદાનનો નિષ્ફળ

આ બંધી-હકીકત ધ્યાનમાં લીધા
બાદ જામસર અને નામલપરના તમામ
ખાતેદાર એકત્રીએ ગ્રામદાન આપવાનો
નિષ્ફળ જાહેર કર્યો હતો અને પ્રતિજ્ઞા
પત્રોમાં પોતાની સહીઓ કરી હતી.

લીબરલ પક્ષની પરિષદ

નાટાલ શાખાની લીબરલ પક્ષની
પરીષદ તા. ૧-૨ નવેમ્બરના
મેરીટજર્મના સીટી હોલમાં શુક્ર અને
શની એ ભરાશે. જાહેર જનતા માટે આ
પરીષદ તા. ૧-ને શુક્રવારે સાંજે પ્રોટેસ્ટ
ક્રુપર જેઓ નાટાલ શાખાના પ્રમુખ
છે તેઓ ઉપાડી મુકશે. તેમાં એલન
પેટન પણ ભાવણ કરશે તેમજ ડેટલાક
અમલના કરાવેા પર પણ વિચાર
વિનીમય કરાશે.

પ્રતીનીધીઓ બીજા દિવસે નવ વાગે
સવારના મળશે આ બેઠક ખાનગી
હશે. આમાં ૧૯૫૮નો નાટાલ મેટ
નો પાર્ટિના કાપકમ ઘડાશે અને
મત વર્ધના ઉવાલો રજુ થશે તેમજ
બીજા યુવોનો પણ સંખ્યા વિચાર
કરશે. આ બેઠક બીજા દિવસે સાંજ
ના પાંચ વાગે પુષ્ટ થશે.

ભારતની વર્તમાન આર્થિક નીતિનું ધ્યેય

રાજકોટની આર્ટ્સ એન્ડ લો કોલેજના વિદ્યાર્થીઓએ યોજેલી સભામાં
બોલતાં શ્રી શાસ્ત્રીએ ખેદ વ્યક્ત કર્યો હતો કે ગાંધીવાદી સાહિત્યના
અભ્યાસ પરત્વે યોગ્ય ધ્યાન અપાઈ રહ્યું નથી. વિદ્યાર્થીઓને ઉદ્દેશીને તેમણે
કહ્યું હતું કે આજે દુનીયામાં જે વિચાર સરળીઓ પ્રવર્તે છે તે બધી વિચાર
સરળીઓનો વિદ્યાર્થીઓએ કાળજીપૂર્વક અભ્યાસ કરવો જોઈએ અને તેને
પચાવવાનો પ્રયાસ કરવો જોઈએ; પરંતુ કોઈ ચોક્કસ વિચારસરળી પસંદ
કરવા અંગેનો આખરી નિષ્ફળ તો તેમણે વાર્તવિક જીવનમાં પડ્યા પહેલાં
કરવો નહિ જોઈએ.

શ્રી શાસ્ત્રીએ ગ્રામજન ચાલતાં
જણાવ્યું કે દેશે હાલ જે આર્થિક નીતી
અપવાની છે તેની પાછળનું ધ્યેય
મહાત્મા ગાંધીજીની કલ્પના અનુસાર
તો નથી. સામાજિક રચનાની સ્થાપના
કરવાનો છે. શ્રી શાસ્ત્રીએ વધુમાં
કહ્યું હતું કે વિદ્યાર્થી-અવરથા એ કોઈ
પણ પ્રકારના રાજકારણમાં અપલાવવા
માટેની કાચી અવરથા છે.

સામ્યવાદ
રશિયામાંથી આયાત કરવામાં
આવતા સામ્યવાદ સામે પ્રહાર કરતા

“ભારતનું નાણું માદુ પડ્યું”

અમેરિકાના નાણાં-નિષ્ણાત ડો. ક્રાંઝ
પીકે એમ જણાવ્યું છે કે ૧૯૫૫
સુધી દુનીયાના નાણા બજારમાં ઉપજી
સ્થાન ધરાવતું ભારતનું નાણું રૂપિયો
માંદો પડ્યો છે. ડો. પીકે કહે છે કે
ભારત સરકારના ડેટલાક ‘રાજકીય’
નીણું (વિમા ઉદ્યોગનું રાષ્ટ્રીયકરણ)
અને હોંદની અંદર અડપથી વસ્તુઓ
વા વધતા જતા ભાવોને કારણે ૧૯૫૬
આમ યત્ના પામ્યું છે. નકકી કરેલા
ભાવ પર પાંચ ટકાનું પ્રીમીયમ આપવું
અને રૂપિયા આપી ડોલર ખરીદી
શકાતા. હવે પાંચ ટકાને બદલે સોળ
ટકા જેટલું પ્રીમીયમ આપવું પડે છે.
પાકીસ્તાનની નાણાની ગંભીર
માંદગી

જો હોંદના રૂપિયાની રિયતિ માંદા
જેવી હોય તો અગ્નિ એશીયાના દેશો
ના નાણાંની રિયતિ વધુ ખરાબ છે.
પાકીસ્તાનના રૂપિયાની રિયતિ એટલી
વધુથી ખર્ષ છે. કે નાણાકીય ઇતિહાસ
માટે આસાધારણ કહેવાય તેવી પરિ-
રિયતિ ઉભી થઈ છે. ડો. પીકે કહે
છે કે પાકીસ્તાનના રૂપિયા પર બંધોલા
આવ ઉપર સાઠ ટકાનું પ્રીમીયમ
આપવું પડે છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
જનત ભવનનાં નાયબન, રેલગી તેમજ સુવરાઈ કાપક, સ્ટીલો બાજકો અને
પુસ્તકો માટે ભવન ભવનના બુલન જર્સી, પુલોવર, કારકીગન્સ અને બચ્ચાઓ
માટે—શુટીંગ, બીબ્સ, બ્લેન્ડેટ્સ, શોક્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.
દરેક ભવનના માલ માટે તપાસ કરવા બહામણ.
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૩૪-૧૩૪૯ — મોડસ ૧૫૪૯.

ધીરુભાઈ પી. નામક

પુસ્તકોપર, મુસાફરી, વીચારનાં અને જનરલ ઓપનન્ટ

હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ઈરિયાર્ડ અગર જમીન માગે મુસાફરી કરવા ધેર બ્રાંડ અગારી મારફતે પુસ્તકો કરો.

ઈંગ્લી, આંગ, ચોરી, દુલ્હન, અક્ષરમાત, પ્યેટન્સાસ, વિગેરેના વીગા અને ઉત્તરાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ઈવીયરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી ખાખતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ ચોરટૂલીયા અને ચોઈશાખર ઈન્ટરન્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Phono : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

દુકાન ભાડે આપવાની છે

એહાનીસબર્ગમાં કોર્ટ સ્ટ્રીટ ઉપર આવેલી આઝાદ કેફી સાંમે ઈન્ડિયન વસવાટના લગ્નામાં, ખાસ મોહાની ખાલી દુકાન ભાડે આપવાની છે.

ભાડુ વ્યાજખી

લખો અથવા મળો:

એમ. જીશુખ — ૪૬ એ, મારકેટ સ્ટ્રીટ,
ટેલીફોન નંબર ૩૩-૨૫૧૬ — એહાનીસબર્ગ.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

વેલ્ફ્રમ છુટ, ઠાઈનીબ્રુમ છુટ, વોઈરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈકલ મોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, પુસ્તક કેસ, ટેબલ, તબન કીક્રાચત લાવે અરીદી છકરો. જાતે પધારી લાભ લેવા પુસ્તકો નહિ.

—ઓફસ, ટેબલ અને ફીચન હરેસર—

એ હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર યાય છે. તેનો સ્ટોક હમેસાં તઈયાર રહે છે. માત્ર/રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધાર્મિક પુસ્તકો

વિવેચના ભાવે કૃત ઉપનીચદ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મિક પુસ્તકોના સ્લોઝાપર પ્રવચન.

પ્રશાસન વૃત્તિ (ઉપનીચદના સ્લોઝા)	૧	૬
ગીતા પ્રવચન	૨	૩
રિચતપ્રવચન (ગીતાજીના ખીજ અધ્યાયના સ્લોઝા)	૪	૦
મધુકર (લેખોનો સંગ્રહ)	૪	૬
જીવન દષ્ટી (,, ,,)	૨	૬

Obtainable :

INDIAN OPINION.
P/Bag, Durban, Natal.

તાજું ઉમદા ફરુટ

આંબા અખંધ, લીલી અખંધ, રતાળ અને મુરજીની મોસમ આણુ છે. આહુ શી ૧-૩ રતલ, લસણુ શી. ૧-૬ રતલ.

પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને એવલી પાન બબર ભાવ, પોસ્ટેજ જુડું. વાસ્કોટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રક્ષેર વાસ્કોટ શી. ૧૧-૧ ઉચન.

રોસેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બલજીન કોંગોના ચોરડરો ઉપર પુરવ ધ્યાન આપી કોઈ મજુ વરવ પરમીટ કઠાવી મોકલજી.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

દિવાળી અને નવા વર્ષના અભિનંદન કાર્ડ
સુંદર રંગીન કાર્ડ

ફોટા રમાલ ચાર	જાતના નંબ ૧ ની કીમત	૨	૬
કુલની ડીઝાઈનવાળા રમાલ	" " "	૨	૬
ફોટાવાળા છાપેલા કાર્ડ	ઉચન ૧ નો ભાવ	૪	૩
ધાર્મિક છાપેલા કાર્ડ	" " "	૪	૩
ધાર્મિક ફોટાઓના કાર્ડ	" " "	૬	૬
ધાર્મિક ફોટાઓ રંગીન	" " "	૧૨	૬
ધાર્મિક કાર્ડ મોટી સાઈઝના	" " "	૧૮	૬
ધાર્મિક મોટી સાઈઝના રંગીન કાર્ડ	ઉચન ૧ નો ભાવ	૧	૪
ફોટાવાળા કાર્ડ	" " "	૬	૬
ફોટાવાળા મોટી સાઈઝના કાર્ડ	" " "	૧૮	૬
ફોટાવાળા મોટી સાઈઝના રંગીન કાર્ડ	ઉચનનો ભાવ	૧	૪
છાપેલા કુલની રંગીન ડીઝાઈનના કાર્ડ	ઉચનનો ભાવ	૬	૩
છાપેલા કુલની રંગીન ડીઝાઈનના સામાન્ય કાર્ડ	નંબ ૬	૬	૩
છાપેલા કુલની ડીઝાઈનના મોટી સાઈઝના	" નંબ ૬	૧૩	૬
છાપેલા કુલની ડીઝાઈનના સ્પેશીયલ	" નંબ ૬	૧૩	૬
છાપેલા કુલની ડીઝાઈનના સુગંધીદાર	" નંબ ૧	૩	૦

ઉપરના કાર્ડનું પોસ્ટેજ ખર્ચ લેવાનું માફ છે.
જલદી ઓર્ડર નહિ મળવાથી દયાવ્ય કાર્ડ નહિ મળવા સંભવ રહેશે.

BHARAT MUSIC SALOON
AND BOOKSELLERS
Corner Grey St., & Lorne Street
286 Grey Street, Phone 29488.
Durban.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશીલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે કુનીચનના અને રોસેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુદામે આવી રસોઈ કરવાનો અને કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટનસ બ્રાઉકની હોટેલ
(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ગાંધીજીની જીવન કથા

(કથનાર: ગરૂડ અરેય)

અકરણુ ૩૦૩ું

હરીજનનો ફાળો

ગાંધીજીએ ઇચ્છ્યું હોત તો તેઓ એક સારા-વધીલ તરીકે બહુ શ્રીમંતીમાં રહી શક્યા હોત. પણ અરીમો તરફના પ્રેમે તેઓને સાદાઈ અને સખત મહેનત તરફ વાળ્યા. તેઓ માનતા કે ભૂખાં સુધી પ્રત્યેક માણસને ખાવાને અન્ન અને રહેવાને ઘર તથા પહેરવાને વસ્ત્ર અને બહુવાને શાળા ન મળે ત્યાં સુધી આરામ લેવા નો તેમને અધિકાર નથી. તેઓ કાંઈ ને બહુ શ્રીમંત અથવા બહુ અરીય જોવા નહોતા ઇચ્છતાં તેઓ કહેતા કે પ્રત્યેકને જીવનની જરૂરીયાતો મળી રહેવી જોઈએ.

તેઓ એ પણ જાણતાં કે દુનીયામાં આ સ્વપ્નને ખરૂં પાડવા જેટલું બીજું કાંઈ પણ કામ મુશ્કેલ નથી. શ્રીમંતો પોતાનો ખર્ચનો સુધી દેવા તપશ્ચર નજ ડાખ. ઘણા શ્રીમંતો છે કે જેઓ પાસે જરૂરીયાત કરતાં પણ વધુ છે અને વધુ ભારે ખોરાક અને વધારે પડતું ખાવાને અને મહેનતને અભાવે

તેઓ હમેશા મંદવાડના ભોમ ખનતા હોય છે છતાં તેઓ અરીમોને આપવાને માટે પોતાનો હાથ લાંબો નથી કરતાં. આમ છતાં ગાંધીજીએ પોતાની આશા છોડી નહીં. જેમ માણસ કામ કરી શ્રીમંત થવાની મહેનત કરે છે તેમ ગાંધીજીએ કામ કરી બીજાં જોને આનંદીત કરવા માટે મહેનત શરૂ કરી.

જેઓ હમેશા અરીય હરીજનો પ્રત્યે બહુ મમતા અને કરુણા ધરાવતા હરીજનો માટે હમેશા ફાળો ઉધરાવતા અને તેમના શિક્ષણ માટે તે વપરાતો. તેઓ ઇચ્છતાં કે હરીજનો બીજાઓ સાથે હળી મળીને રહી અને સમાન સ્થાન સમાજમાં મેળવે જેથી તેઓને તિરસ્કારના ભોગ ન ખનવું પડે. જ્યારે લોકો હરીયાદ કરતાં કે, "હરીજનો અંદા રહે છે" ત્યારે ગાંધીજી જાણતા કે તેઓને પાણી પણ છુટથી મળતુ નથી તો સાદું થાય ક્યાંથી. તેમજ તેમને ખાંચની યાજમાં બહુવવામાં

પણ ન આવે ત્યારે તેઓનું અગાન પણ કેમ દુર થાય? બીજાઓ બહુ છે તેમજ તેઓને બહુવવા માટે યાજાઓ ઉધાડવામાં આવી અને ગાંધીજીએ તુરતજ જોયું કે, બીજાઓ જેટલા જ તેઓ પણ હુથીયાર છે.

આ બંધી જરૂરીયાતોને પરોંચી વળવા ઘણા નાણાની જરૂર હોય જ અરીય હરીજનો પાસે તો કશુંજ નહોતું શિવાય કે તેમનો હાખજો. તેમને માટે બહુ જ મેળવવાનું હતું. પોતાના પ્રિય હરીજનો માટે ભીક્ષા માંગતા ગાંધીજીને કદી શરમ નથી લાગી, અને તેઓ જેટલા બધા લાખણી વચ અને માયાળુ પણ માંગતા કે "ના" પાડવી અશક્ય થતી. તેથી ઘણા શ્રીમંતો હજારોનો ફાળો એકઠો વખતે નોંધાવતા. તેમજ વખર, મગિ અરીમો પણ ગાંધીજીને જોતા લારે પોતાની બચત-તાંખાનો એકાદો પૈસો પણ તેમને ચરણે ધરતાં. તેઓને સરળ હૃદયે જે કાંઈ આપવામાં આવતું તેનો હર્ષજેર સ્વિકાર તેઓ કરતાં.

જેમને અંગત રીતે કાંઈ પણ અપાતું તો તેઓ તુરત જ જેમને તેની જરૂર હોય તેમને તે આપી દેતાં. અરીમો સાટે નાણાં ભેમા કરવાની જેક પણ તક તેઓ જવા દેતા નહીં. કેટલીક વાર હજારોની માનવ મેદની ની જાહેર સભામાં તેઓ હરીજનોના

ફંડની દહેલ નાખતાં. જ્યારે કરણુ આવે તેઓ હરીજનો માટે માંગતા ત્યારે લોકો ખાવના વચ થતાં અને તેમના હૃદય પ્રવતા. તેમનો સાદો પહેરવેલ અને સાદી બાયા સામે શ્રીમંતોને પોતાની શ્રીમંતાઈ માંડપણુ જેવી લાગતી. બમકા ભવો પોતાકો પહેરને આપેલી ભેનો તેમના ચબ્દો ના જોરે પોતાની સોનાની ખંમડીઓ હિરાની વીટીઓ; અને નેકલેસો તેમ ના હાથમાં યુક્તી હેયું હળવુ કરતી.

સાદા સીધા ગાંધીજી પોતાના અર્ધ-નગન વસ્ત્રોમાં જેકા હોય અને તેમની સામે બમકા ભવો પોતાકામાં શ્રીમંતો હાથ જોડી ઉભા હોય. જેવા કે પોતા ના રાજ સામે પ્રજા, એ એક વજ્જ અદ્ભૂત દ્રસ્ય હતું.

[આ હોખ હોપીરાઇટ હોવાથી હોખકની મંજુરી વગર એનો ઉપયોગ ન કરવા બલામજુ છે.]

જુકાપીમ, ઇનકમ ટેક્સ રીટ-સ', લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીપર-સ અને ઇનસ્પેર-સ માટે મળો :

આર. વીકુલ
૧૨ બાકંલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, નેહાનીસખમ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ.

સ્થાપના ૧૮૬૬ |વકટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિભો એ ખરી બાંધધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો :

૧૦૬ મેન્સરીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬,

ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબજી"

ટેલીફોન : ૪૭૮૮૮

: ૪૭૪૫૩

વિવિધ વર્તમાન

કેંગ્રેસનો તાજ ફરી ઢેખરને શીરે

કેંગ્રેસી વર્તુળમાંથી નજીવના મહે છે કે કેંગ્રેસ પ્રમુખપદને કળય ફરીથી શી ઢેખર પર ન ગોટે માગે ઢેખારો. મહાસમીતીની બેઠક વખતે કેંગ્રેસ પ્રમુખ તરીકે શ્રી જમજીવનરામ, શ્રી મોરારજી ભાઇ તેમ જ શ્રી શ્રીપ્રકાશની માટે વિચારણા થઇ હતી પણ કેંગ્રેસ અંધારણ મુજબ નવા સુધારાને અમલ માં મુકવાના હોખને શ્રી ઢેખર કેંગ્રેસ પ્રમુખ ચાહુ રહે તે ઘણું આવશ્યક મનાય છે, કારણ કે આ ફેરફાર તેઓ ને આભારી છે.

હિંદમાં સોનાની ઢાણુ ચોરી

સૌરાષ્ટ્રમાં સોનાની ઢાણુ ચોરી અંગ્રે પકડાવવા શખ્શો સામેનો ફેસ એકાદ માસમાં જ અમદાવાદ ખાને કર્ટમ ફલેકટર સમક્ષ ચાલશે. હાલ કર્ટમ ખાતાના અધીકારીઓ આરોપીઓ સામેના ફેસ તખ્તાર કરવામાં જ રોકાયેલા છે. ખીજ તરફ સૌરાષ્ટ્રમાં પડેલા મનાતા રા. અકાદ કરોડના સોના અંગેની તપાસ પણ ચાહુ છે. આ અંગે ફેટલાક વધુ હોરાડા પાડવા માં આવેલા ને આ સોનું સૌરાષ્ટ્ર

બહાર ન ચાહું જાય તે માટે ખાસ તોહારી રાખવામાં આવે છે.

ભારતમાં વહીણુ વેપાર

૧૯૪૭ પહેલા ભારતમાં શીપીંગ માત્ર એક લાખ ટ્રોસ રજીસ્ટર્ડ ટન હતા અને ૪૫૦૦ માઇલને કાઠાને. પ્રદેશ પણ લાર પછી નિકાશ કડખેર થતો ગયો. હીંદ આજાદ થયું અને આજે ભારત પાસે ૧૫૦ ટ્રોસ રજીસ્ટર્ડ ટનના ને ૧૩૦ જહાજો મળીને સાડા પાંચ લાખ ટ્રોસ રજીસ્ટર્ડ ટન થાય છે.

ભારતે આજાદી પછી ૧૯૫૦થી કાઠાને તમામ વેપાર ભારતીય જહાજો માટે ખીજ દેશોની જેમ અનામત રાખ્યો છે.

હું સામ્યવાદી નથી ચાર્લી કહે છે

ચાર્લી ચેપ્લીન કહે છે કે હું સામ્યવાદી નથી. મેં કદી માર્કસનું સાહિબ વાંચ્યું જ નથી. તેમજ હું રાજકીય ક્ષેત્રમાં બહું વિચાર કરતો જ નથી.

ચાર્લી ચેપ્લીન એમના હેલા ચીત્ર "હોમ ઇન ન્યુયોર્ક"ના પ્રથમ શોમાં હાજરી આપવા લંડન આવેલા લારે

તેમને ઉપરોક્ત વિચારો જણાવ્યા હતા. વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે, હું માનું છું કે માનવીને દીવસમાં ત્રણવાર બોજન રહેવા ધર અને ઉચીત વસ્ત્ર મળવાં જોઈએ. આ ચીત્ર અમેરીકા વીરોધી નથી. મને અમેરીકન નીતી ફેટલેક અંશે પસંદ નથી, તેમ છતાં મારો મત છે કે આશરપદ યુવાન વર્ગ માટે અમેરીકા સુંદર તથા ધરાવતો દેશ છે.

મેયર મી. એન. એકલરો

ઇસ્ટ લંડનના નવા મેયર મી. એન. એકલરોને ૧લી ઓક્ટોબરે કાર્લટન હોટલમાં મળેલી રાઉન્ડ ટેબલ લંચન માં ભાવણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, ઇઝરાએલ પ્રતિવર્ષે એક લાખ વસા હતા મેળવી રહે છે જ્યારે તેના કરતાં વિશાલ અને વિકસિત વેપાર વાળા દક્ષિણ આફ્રિકાને વાર્ષિક દસ હજાર વસાહતો પણ નથી મળતા વિશ્વના યહુદિઓ દર વર્ષે ત્રણ કરોડ પાઉન્ડ યહુદીની માતૃભૂમિને મદદ કરે છે. હીટલરે યહુદીઓને કરેલા તુકસાન બદલ જર્મની ઇઝરાએલને દર વર્ષે એક કરોડ ચાળીસ લાખ પાઉન્ડ આપે છે. ૧૯૧૪ અમાવ યહુદીઓની સંખ્યા રશીયામાં વિશેષ હતી. આવનું કરટન માંથી સઘળા યહુદીઓને ઇઝરાએલ

માં લાવવાની તે ધારણા રાખે છે અને આવતા દસ વર્ષમાં તેની વસતીની સંખ્યા ત્રીસ લાખની કરવા ધારે છે. ખાન્ડુ અને ઝહુ વચ્ચે ઝગડો જોહાનીસખર્મનાં લોહચતોમાં ખાન્ડુ અને ઝહુઓ વચ્ચે થયેલી મારા મારી માં ૪૦ જણનાં જન ગયેલા એ અંગે એક કમીશન તીમી તપાસ કરવાની મામણી જોહાનીસખર્મની સીટી કાઉન્સીલ દ્વારા યુનાઇટેડ પાર્ટીના ગ્રુપ ન્યાય પ્રધાન પાસે રજુ કરેલી જેને નકારમાં જવાખ મળવાથી કાઉન્સીલની નેાન યુરોપીયન અફેર્સની કમીટીએ કાઉન્સીલ પાસે પોતાનું એક કમીશન નિરૂત જનના વડપણ હેઠળ નીમીને તપાસ કરવા સૂચના કરેલી તે ઉપર લાંબી અને ઉચ્ચ ચર્ચા દરમીયાન નેશનાલીસ્ટ ગ્રુપે વિરોધ કરીને ખીન-ગારાઓની આખતમાં સીટી કાઉન્સીલ અબ્વહાજ રીતે વર્તતી હોવાની દલીલ કરી હતી.

—પશ્ચીમ ખંભાળના એક કર્મચારી આ હકતોળ પર ઉતર્યો છે. પારણામે શહેરનો આર્થિક બવહાર ખોરવાઇ ગયો છે.

—નાગરિકરીના આ દિવા સી એ ને સ્વતંત્ર એવું એકમ રચી આપવાની જવાહરલાલ નહેરૂએ જાહેરાત કરી છે.

દિવાળી આવી છે ! * દિવાળી આવી છે !!

તમારા મિત્રોના મ્હો મીઠા કરાવવા
ઓર્ડર નોંધવો :—
જેઠાલાલ મીઠાઈ હાઉસ
૮૬ કવીન સ્ટ્રીટ, — હરખન.
ફોન : ૨૭૭૮૦ — પી. ઓ. બેકસ ૨૦૪૩

ખંભાતી સુતરફણી લીલી, ગુલાબી, અને કેસરી, શી. ૬-૦ રતલ	સુરતી સાદી માવા ધારી શી. ૫-૦ રતલ	ગુલાબ જાંબુ ... શી. ૨-૦ રતલ
કેસરી પીસ્તા માવા પેંડા લાણુવડી શી. ૬-૦ રતલ	કોપરાપાક રંગીન શી. ૨-૦ રતલ	પતાસા ... શી. ૧-૬ રતલ
કેસરી પીસ્તા માવા બરફી સુરતી શી. ૬-૦ રતલ	જામનગરી મેસુર શી. ૫-૦ રતલ	રાજવંશી પૌયા ચેવડા નંબર ૧ શી. ૬-૦ રતલ
કેસરી બદામી માવા પેંડા લાણુડી શી. ૬-૦ રતલ	ગોહનથાળ માવાનો શી. ૫-૦ રતલ	લાવનાગરી ફાફીયા ગાંઠીયા શી. ૪-૦ રતલ
લાણુવડી માવા પેંડા સદા શી. ૫-૦ રતલ	ચણાનો મગજ ... શી. ૪-૦ રતલ	લાવનગરી રશર બેન્ડ ગાંઠીયા શી. ૪-૦ રતલ
સુરતી માવા પીસ્તા ધારી શી. ૬-૦ રતલ	માવા ગુલાબ જાંબુ શી. ૨-૬ રતલ	ગીણી સેવ ... શી. ૨-૬ રતલ
સુરતી માવા બદામી ધારી શી. ૬-૦ રતલ	મુંબઇ બદામી હાલવા ની. ૬-૦ રતલ	તળેલાજી વગણા, દાળ, શીંગદણા શી. ૨-૦ રતલ
	મુંબઇ પીસ્તા હાલવા શી. ૬-૦ રતલ	હાંદીધરા ... શી. ૨-૦ રતલ
	માવા ધુધરા ... શી. ૫-૦ રતલ	મસાલાના પાપડ નંગ ૧૦૦ શી. ૧૨-૦
	સાદા રવાના ધુધરા શી. ૩-૦ રતલ	
	ચુન્દીના લાડુ નંબર ૧ ની. ૨-૬ રતલ	
	પોરબંદરી ખાજ શી. ૭-૦ રતલ	
	પોરબંદરી સાડા શી. ૬-૦ રતલ	
	સુરમાં લાડુ ... શી. ૩-૦ રતલ	

ખાસ નોંધ : (૧) બહાર ગામના ઓર્ડરો પર પોસ્ટેજ ચકાવાશે. (૨) C.O.D. સ્વીકારાશે નહીં. (૩) નો. રોડેશીયામાં દર રતલે ૧-૦ વડું પોસ્ટેજ. (૪) સ. રોડેશીયામાં દર રતલે ૬ પેની. (૫) યુનીયનમાં દર રતલે ૩ પેની. રોડેશીયા તમારા મિત્રોને મીઠાઈ મોકલો ૧૪મી ઓક્ટોબરે. — યુનીયનમાં ૧૭મી ઓક્ટોબરે. મોડા ઓર્ડર મોકલશો. અથવા ટપાલમાં ગેરવહેલે થાય તેની જવાબદારી અમારી નથી. તાર એડ્રેસ "જેઠાલાલ મીઠાઈ હાઉસ"

સામાજિક ખબરો

ઇસ્ટલંડન હોંદુ સોસાયટીનું નવું મકાન

ઉપરોક્ત સંસ્થા દ્વારા યથાવાતી ગુજરાતી શાળા તથા મંદિર માટેનું એક માળનું નવું બંધ મકાન ગ્રુપ એરીયાના અનેક અંતરાયો પછી સંસ્થાના સભ્યો અને સ્થાનિક તથા ઇસ્ટન પ્રોવિન્સના હોંદુ બાઇઓના સહકારથી ચાલુ વર્ષમાં બાંધી શકાયું છે. જેની વાર્તા ક્રિપા તા. ૧૫-૬-૫૭ની સવારે ૧૦ વાગ્યે ઇસ્ટલંડનનાં હોંદુ નરનારી અને બાળકોની હાજરીમાં મંદીરના હોલમાં થઈ હતી. પ્રમુખ શ્રી હરિભાઈ નાયુભાઈ અને મંત્રી શ્રી મોહનલાલ લ. હરિભાઈના હસ્તે હવન વિધિ શ્રી રામલાલ લ. હરિભાઈએ કરાવી હતી આરતિ પછી આ મંગલ પ્રસંગ માટે ખાસ મંગાવેલી મીઠાઈની પ્રસાદ વહેંચી હતી.

એજ દિને બપોરે ત્રણ વાગ્યે નવા સ્કુલ હોલમાં ઉદ્ઘાટન વિધિ માટે યોજાયેલ ખાસ મેળાવડો શ્રી નાયુભાઈ હરિભાઈના અધ્યક્ષપદે સંસ્થાના સભ્યો, દાનદાતાઓ અને હોંદુ નરનારીઓની હાજરીમાં મળ્યો હતો. સ્વામતા બ્લક (M.C.) શ્રી રામલાલ લ. હરિભાઈ એ સંસ્થાની ૩૩ વર્ષની કારકિર્દીને ટુંક પરિચય આપતાં કહ્યું હતું કે, આ શહેરમાં તેનીસ વર્ષપર થીમતી સરોજની નાયકું તા. ૧૧-૪-૧૯૨૪ માં આગમન થયેલું. તે પછી તા. ૧-૬-૧૯૨૪ના દિને આ હોંદુ સોસાયટી ની સ્થાપના થયેલી. જેના પહેલા પ્રમુખ શ્રી જી. એસ. દિવાન, મંત્રી સ્વ. એમ. રંમા અને ખજાનચી સહજત ગોસાંઈભાઈ મોરારજી નિયુક્ત થયેલા. હોંદીજનતાનો જેમ જેમ વિસ્તાર થતો ગયો તેમ તેમ આ સંસ્થાની પણ ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ થતી રહી છે. દરમ્યાન તેને અવનવા અનુભવોમાથી પસાર થવું પડ્યું. મંદિરનો આશ્રય ભાગ તા. ૭-૮-૧૯૩૩માં બંધાવાયેલો. અને પંડીત હરિશંકર વિદ્યાર્થીના હસ્તે તા. ૨૦-૧૨-૧૯૩૬ના દિને ગુજરાત શારદા મંદીર નામે ગુજરાતી શાળા સ્થાપવા ની વિચારણા થયેલી, કોર્ટ શિક્ષકના અભાવે તેનો અમલ ન થયેલો. છેવટે શ્રી લાલભાઈ બાણાભાઈ મારતરના આગ્રમથી તા. ૧૨-૭-૧૯૪૨થી આજે ચાલતી શાળા અસ્તિત્વમાં આવી હતી.

આ સંસ્થા ધાર્મિક, સામાજિક ઉપરાંત રાષ્ટ્રિય સેવામાં પણ પોતાનો ફાળો આપતી રહેલી છે. તા. ૨૧-૬-૧૯૩૦થી તા. ૧-૩-૧૯૩૧ સુધી રાષ્ટ્રિય ફંડ મારીક ઉધરાવીને આઝાદી ની લડતમાં સારી રકમ મોકલવા ઉપરાંત આ દેશની તથા રહેશની અનેક સંસ્થાઓને નાણાકીય મદદ આપવામાં સહકાર આપ્યો હતો. યુખત્વે ગુજરાત રેલ સંકટ ફંડ

૨૮-૮-૧૯૩૦, આસામ રીલીફ ફંડ ૨૧-૬-૧૯૩૦, પૂનાની મહિલા યુની-વર્સીટી ૧૫-૧-૧૯૩૨, નાલધર કન્યા વિદ્યાલય ૮-૬-૧૯૩૩, બીકાર રીલીફ ફંડ ૨૨-૬-૧૯૩૪ બરોડા ગર્લ્સ ગાઇડ્સ ૧૦-૧૧-૧૯૩૪, આસામ રેલ સંકટ ફંડ ૧૭-૧૧-૧૯૫૦, બંગાલ રીલીફ ફંડ ૧૦-૧૧-૧૯૫૩ વગેરે સ્વદેશના ફાળાઓ છે.

તદુપરાંત ઇસ્ટલંડનની - સુલાકાત લેનાર મહાનુભાવો પૈકી થીમતી નાયકું પછી સર રઝાઅલી અને સર દેવપ્રસાદ સર્વાધિકારી ૨૩-૧-૧૯૨૬, શ્રી નિવાસ શાસ્ત્રી ૧૮-૧૧-૧૯૨૭, પ્રેદેસર ઘેંડો કેશવ કવે ૧૫-૧-૧૯૩૨; સ્વામી ભવાની દયાળ ૩૨-૧-૧૯૩૩; થીમતી નારાયણ દેવી અને રામવ્યારી ૮-૬-૧૯૩૩; એલ ઈડિયા કુટુંબોલ ટીમ ૨૬-૬-૧૯૩૪; સ્વામી એલાનંદ જી ૩૦-૬-૧૯૩૪; પંડીત આનંદ પ્રીવજી ૧૧-૧૦-૧૯૩૪; પં. હરિશંકર વિદ્યાર્થી ૩૧-૧૨-૧૯૩૬; પંડીત ઝવિરામજી ૧૪-૬-૧૯૪૫; શ્રી મણી-લાલ ગાંધી ૩૦-૬-૧૯૪૬ શ્રી ગેઠ અને શ્રી જોશીજી-બાપુની ભરમવંદન ૧૮-૭-૧૯૪૮; પં. મંગાપ્રસાદ ઉપા-ધ્યાય ૧૯-૮-૧૯૫૦ શ્રી ઉમિયાશંકર જોષાકર ૨૧-૭-૧૯૫૩; સ્વામી નિશ્ચાનંદજી ૮-૪-૧૯૫૫, અને શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી ૮-૭-૧૯૫૫ વગેરેના આ સોસાયટી તરફથી થયેલાં સ્વામત પ્રસંગે ઇસ્ટલંડનની હોંદી જનતાને તેમનાં પ્રવચનો સાંભળવાની તક સાંપડી હતી. વધુમાં તેમણે કહ્યું હતું કે કોઈ પણ પ્રજાની સંસ્કૃતિને ટકાવી રાખવા માટે તેનાં બાળકો મહત્ત્વ નો ભાગ ભજવે છે. આપણાં બાળકો માં આપણી સંસ્કૃતિની છાપ પાડવા માટે માનુષ્યાણી શિક્ષણ સંસ્થાઓ અને ધાર્મિક મંદિરોની આપણને નિઃશંક આવશ્યકતા છે. એથી જ આજનો પ્રસંગ વિશેષ પાદમાર મણી શકાય. આ પછી તેમણે સમારંભની

ઉદ્ઘાટન વિધિ અર્થે શ્રી હરિભાઈ નાયુભાઈ અને તેમના પતિનું પુષ્પ દાર તથા કલગીથી સ્વામત કથું હતું અને સંસ્થાના ટ્રસ્ટીઓ વતી શ્રી જીવજીભાઈ મહને ખાસ તદ્દપાર કરાવેલી ચાંદીની ચાવી તેમને સાબાર સુપ્રત કરી હતી. પ્રમુખશ્રીએ આભાર માનતાં કહ્યું કે આજના આ અંતેરા અવસરની વર્ષોથી આ શહેરની હોંદુ જનતા અંખના કરી રહી હતી તે ધન્યરૂપી પૂરી થઈ ગઈને પણ દાનદાતાઓને ધરે છે. આપણી શુભ પ્રવૃત્તિમાં સદા સહકાર મળતો રહે એજ મારી અભ્યર્થના છે. તે પછી નાણાકીય પરિસ્થિતિનું ટુંક ખ્યાન આપીને ખજાનચી શ્રી વલ્લભભાઈ કરસને દાનદાતાઓને આભાર માન્યો હતો અને મેસર્સ રામભાઈ જેરામભાઈ (ઉપ-પ્રમુખ), રવજીભાઈ જી. મોરાર, પ્રેમાભાઈ ફૂલભભીખા, લાલભાઈ જીબા ભાઈ, બાણાભાઈ વલ્લભ (શિક્ષક), અને મી. સાવરી નાયકું વગેરેએ પ્રસંગને અનુસરતાં વિવેચનોમાં સોસાયટીનો ઉત્સાહ અને પ્રવૃત્તિની પ્રશંસા કરી હતી. તે પછી મંત્રીએ આ મંગલ પ્રસંગને પ્રોત્સાહન આપતા યુનીવર્સના વિવિધ શહેરોમાંથી આવેલા શુભેચ્છાના સંદેશા વાંચ્યા હતા અને શ્રી હરીભાઈ નાયુભાઈ તરફથી શાળા ઉપરાંત ૪૫ પોંડના નવાં કરટનો (પડા) કરાવી આપવા માટે તથા ધી ફેરીબુ લોન્ડોના માલિકો તરફથી તેમના સહજત પિતાશ્રી દુલ્લભભાઈ બીખા બાઈની પુષ્પ સ્મૃતિમાં ૨૦ પાઉંડની ક્રીમતનો સુવંદ હવનકુંડ મંદીરને અર્પણ કરવા માટે આભાર માન્યો હતો. આ ઉપરિથત સંજ્ઞોએ અલ્પા-હારને અપનાવી આનંદ માણ્યો હતો. બાળકો માટે ગુજરાતી હોલમાં વિવિધ વાનગી યુક્ત પાટીની વ્યવસ્થા કરેલી જ્યાં તેમણે ઉત્સાહથી તેનો સાભ લીધો હતો અને સાંજે મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો.

કવે કવે (સર્ધન રોડેશીયા) હોંદુ સોસાયટી

કવે કવે હોંદુ સોસાયટીની ૮મી વાર્ષિક સભા તા. ૧૭ સપ્ટેમ્બરના દીવસે શ્રી લલ્લુભાઈ નારજના પ્રમુખ પદે મળી હતી.

સંસ્થાના કાર્યને લક્ષ્યે હેવાલ અને હીસાબ મંત્રી: શ્રી મગનલાલ કે. ચૌહાણ તથા ખજાનચી શ્રી ઠાકોર ભાઈ હરીભાઈ તરફથી આપાયો હતો. પ્રમુખશ્રીએ પોતાના બાણ્યમાં જે બાઈઓએ ફંડ ઉધરાવવામાં મદદ કરી હતી તેમને આભાર માન્યો હતો. વધુમાં જણાવ્યું કે, કવે કવે માં નવ કુટુંબમાંથી પા. ૧૪૦૦ બેગા કરાયા એ સતોષ જનક અને આનંદ કારક ખીના છે. ટુંક સમયમાં

આપણે આપણું પોતાનું મકાન વસાવી શકશું જેમાં બાળકો માટે બંધવાની સમવડ તેમજ પ્રાર્થના કરવા માટેની પણ સમવડ આપણે કરવી પડશે. આપણને થોડી રકમ ખીજા માગેમાં ભેગી કરવી પડશે અને આશા છે કે ખીજા મામના બાઈઓ આપણને જરૂર મદદ કરશે.

મંત્રી: શ્રી મગનલાલ કે. ચૌહાણ જણાવ્યું કે આપણે પ્રાર્થના માટે આજથીજ ભેગા થવું જોઈએ. અને અઠવાડિયામાં એક દીવસ એક કલાક નો કાર્યક્રમ યોજાવો જોઈએ. આ બાદ દર શનીવારે રસલ સ્કુલમાં સાંજે ૬-૩૦ વાગે પ્રાર્થનાનો કાર્યક્રમ યોજવા માં આવ્યો હતો.

આ બાદ નીચેના કાર્યકર્તાઓની યુંદણી થઈ હતી. પ્રમુખ: શ્રી. લલ્લુભાઈ નારજ, ઉપ પ્રમુખ: ઠાકોર ભાઈ હરીભાઈ, મંત્રી: મગનલાલ કે. ચૌહાણ, સહાય મંત્રી: પશવંતરાઈ વી. દેશાઈ અને ગુલાબભાઈ કે. મહેતા ખજાનચી: પરાગભાઈ લલ્લુભાઈ, કમીટી સભ્યો: શ્રી પ્રમુખ: લલ્લુભાઈ નારજ, મંત્રી: મગનલાલ કે. ચૌહાણ ખજાનચી: પરાગભાઈ લલ્લુભાઈ, વસનજીભાઈ આર. દેશાઈ ઠાકોરભાઈ હરીભાઈ, મોરારભાઈ વી. ભદ્રમજી મગનલાલ રણજી પ્રાણજીવન મહન ભાઈ, રામાભાઈ બાણાભાઈ.

વિવાહ

પોર્ટ એલીગમ્બેથના જણીતા વત્ની શ્રી પરજીભાઈ બાણા કે જેઓ ત્યાંની જણીતી પેદી "ધી નેશનલ હોમ સેલ્સ" અને "મકન બાણા એન્ડ સન્સ"ના સંચાલક છે તેમના વડીલ પુત્ર શ્રી મોહનલાલના વિવાહ ઉરખન ના જુના વત્ની શ્રી ધનજી રામજીના પુત્ર શ્રી ગીરધરભાઈ ધનજીની પુત્રી શ્રીમતી વાસન્તી સાથે તા. ૬-૧૦-૫૭ ના થયા છે.

નેટ

શ્રીમતી મણીબેન પરજી (પો. એ.) ૧-૦-૦, શ્રીમતી રૂક્મણીબેન નારજ-ભાઈ (પો. એ.) ૫-૦.

બેનોને વાંચવા માટે

ઉરખનની ગુજરાતી મહિલા મંડળે પોતાના "શૈષ્ય મહોત્સવ" પ્રસંગે સવાસો પાનાનો ફળદાર અને સચિત્ર અંક બહાર પાડ્યો હતો. જેમાં રસીક વાર્તાઓ અને વિવિધ લેખોનો સુંદર સંગ્રહ છે. તે આ એડીસમાંથી શ્રી. ૨-૬માં મળવી શકશે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

અને એકસોને ઇબ્ન ચયાનું કરાંચીથી જાણવાયું છે.

—હેન્ડરિમાં ૬૮ હજાર રૂપિયા સોલજરો જલમાં છે. તેમની ઉપર ખુબ દમન કરવામાં આવે છે એમ યુનોમાં જાણવામાં આવ્યું હતું.

—નામદાર ચોપે રોમન ફેશલીક પાદરીઓને પરીપત્ર પાઠવી તેમને સીનેમા-રેડીયો-ટેલીવીઝન અંગે સભામ રહે તેવી સુચના કરી છે. નામદાર ચોપે આ ત્રણેના કાષ્ટકોની નોંધ લેતાં કહ્યું છે કે એની ખીલ ખાલુ પણ જુલવી ના જોઈએ. આ માખખો દારા બદી અને અસંબંધિત વીચાર-લાગણીઓને ફેલાવો યત્ન થઈ છે.

ભારતના સમાચાર

—કોંગ્રેસ મહાસભેતીની હેલ્થી એકક માં એવો નિર્ણય લેવાયો છે કે, અનાજની પરીસ્થિતીને પહેાંચી વળવા સહકારી ખેતીનો ઇલાજ હોદિ અપનાવવો જોઈએ.

—સમસ્ત સૌરાષ્ટ્રમાં શ્રી વિનોબાજીના જન્મદિન પ્રસંગે સર્વોદય સત્ર શરૂ કરાયું હતું તેમાં ૭૪ ટુકડીઓ જુદાન પદયાત્રા માટે નિકળી હતી. આ ટુકડીઓ બધે ફરી જુદાન અને સર્વોદય ના સિદ્ધાંતો સમજાવશે.

—ભારતમાં અદાલતોમાં, મુકરદમા નો નિકાલ થતાં વધો લાગે છે, તે માટે કાયદાતંત્રની સુધારણા કરવા દિલ્હીમાં બધાં રાજ્યોના કાયદા પ્રધાન ની પરિષદ મળી હતી, અને એમણે વારંવાર મુદત પાડવાની પદ્ધતિ બંધ કરવાનો, અને ઝડપી ચુકાદો આવે તે માટે પમલાં લેવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

—હેન્ડરાખાદના જાણીતા અદાકાર નેતા કાસીમ રઝવી સાત વર્ષની કેદ મોખવીને પરવડા જલમાંથી છુટયા. અને એઓ કરાચી જવા ઉપડી ગયા છે એઓ આં કાયવી વસવાટ કરવાના છે.

—ભારતનાં નાણાં પ્રધાન શ્રી કુમ્ભુમા ચારી ખીલ પંચવર્ષીય યોજના અંગે નાણાંની મદદ માગવા અમેરીકા ગયા છે.

—પશ્ચીમ પાકીસ્તાનની ધારાસભાએ, પશ્ચીમ પાકીસ્તાનનું એકમ વિખેરીને પાઝા ભાષાકીય પ્રાંત રચવાની મામણી કરી છે, એ માગણી પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાન અને પ્રમુખે નામંજુર કરી છે.

—જવાહર અને શ્રી વિનોબા મેંસુર રાજ્યમાં મળ્યા હતાં. અને જુદાન પ્રવૃત્તિ અને સરકારની ગ્રામ વિકાસ ની પ્રવૃત્તિનું શી રીતે સંયોજન યત્ન થઈ તેની વિચારણા ચલાવી હતી.

નવલ કથાઓ

સાગર કથા	૮	૧
ઋણ સુકિત	૭	૧
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૬	૦
ચોરાની વાતો	૬	૦
બહીષ્કાર	૧	૦
પ્રદીપ	૭	૧
સાગર સામ્રાટ	૧	૦
દીરેંની વાતો	૬	૦
પૌરાણિક નાટકો	૫	૯
ચીવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાનું ખીલ ભાગ ૧ ૨. સેટની	૧૪	૦
દરીયા વાટ	૧૦	૦
વસુંધરા	૧	૦
હેલ્થી પ્રયોગ	૭	૧
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩	૧
દુર્ગા	૮	૦
જયસીંદ સિદ્ધરાજ	૧૦	૦
માનવતાના મુક	૭	૦
હેલ્થી અભિનય	૧	૯
કપાલ કુંડલા (બંગાળી અંદા)	૧	૧
અણ્ણુટ ધારા	૭	૧

Obtainable from:

INDIAN OPINION,

P. Bag, Durban, Natal.

જીવનમાધુરી

તંત્રીઓ

મોહનલાલ મહેતા-સોપાન
લાલુએન મહેતા

જીવનમાં સઉંદર્ય, માંગલ્ય ને માધુર્યની ભાવ ના પ્રેરતા આ માસિકમાં ગુજરાતના ખ્યાતનામ લેખકો, ચિંતકો, અને સમાજ સેવકો નિયમિત લખે છે.

આ માસિકમાં ૧૬૦ થી ૨૦૦ પાનાનું વાંચન આપવામાં આવે છે. અને વર્ષમાં ત્રણ વિશિષ્ટ અંકો આપવામાં આવે છે.

આ માસિકનો કોઈ પણ અંક એવી ખાતરી આપશે કે ગુજરાતી ભાષાનું આ એક ઉત્તમોત્તમ અને કુટુંબના સર્વ સભ્યોને પ્રિય થઈ પડે એવું સમૃદ્ધ માસિક છે.

છુટક નકલ દેશમાં ૬૫ ન. ધી.

વિદેશમાં શી. ૧-૪.

વાર્ષિક લવાજમ : દેશમાં રૂ. ૭-૫૦.

વિદેશમાં શી. ૧૫-૦.

જીવનમાધુરી

ગુલ બહાર, બેરેક રોડ,
મુંબઈ ૧.

If you have liked this issue of "Opinion"—the Way of Gandhi—why not send us this subscription form and so enable us to supply you further issues of the journal without a break...

SUBSCRIPTION ORDER

Please send me a year's issues of "Opinion"

Name .....

Address .....

I am enclosing the subscription amount (Half Year within the Union 15/6; elsewhere 18/6 by .....

Date .....

Signature .....

GIFT SUBSCRIPTIONS ORDER

Please send a Half Year's issues of "Opinion" to my following friends, superscribing the copies as under :

"This copy is a gift from .....

1 Name .....

Address .....

2 Name .....

Address .....

3 Name .....

Address .....

I am enclosing the subscription amounts by .....

Date .....

Signature .....

"OPINION"

c/o Indian Opinion,

P. Bag, DURBAN.